

Možnosti omezení práv a svobod v době mimořádných stavů

Bc. Vojtěch Fojtů

Diplomová práce
2023

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Vojtěch Fojtů**
Osobní číslo: **L21239**
Studijní program: **N1032A020002 Bezpečnost společnosti**
Specializace: **Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Možnosti omezení práv a svobod v době mimořádných stavů**

Zásady pro vypracování

1. Zpracujte z dostupných zdrojů pojmový aparát k předmětné problematice.
2. Popište, jak jsou omezována lidská práva a svobody v období mimořádných stavů.
3. Vyhodnoťte účinnost omezování lidských práv a svobod ve vybrané mimořádné události.
4. Na základě výsledků analýzy navrhněte vhodnější varianty řešení omezování lidských práv a svobod ve vybrané mimořádné události.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. DONNELLY, Jack. *Universal human rights in theory and practice*. 3. vyd. New York: Cornell University Press, 2013, 336 s. ISBN 978-0-8014-5095-2.
2. HUSSEINI, F. a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2021. ISBN: 978-80-7400-812-2.
3. VANÍČEK, Jiří. *Krizový zákon: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, 364 s. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-787-5.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucí diplomové práce.

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Radomíra Veselá, PhD. LL.M.**
Ústav environmentální bezpečnosti

Datum zadání diplomové práce: **1. prosince 2022**

Termín odevzdání diplomové práce: **28. dubna 2023**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2022

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 28.4.2023

Jméno a příjmení studenta: Bc. Vojtěch Fojtů

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá analýzou účinnosti omezování lidských práv a svobod v době nouzového stavu ČR vyvolaného pandemií koronaviru SARS-CoV2 způsobující onemocnění COVID-19. Za tímto účelem je na základě odborné rešerše literatury vytvořen pojmový aparát zabývající se pojmy krizového řízení. Dále práce popisuje základní lidská práva a svobody a zabývá se charakteristikou způsobů možností jejich omezení. Analýza účinnosti krizových opatření, která omezovala práva a svobody v době pandemie koronaviru, je provedena pomocí metody dotazníkového šetření. Výzkumný soubor tvořili obyvatelé a příslušníci Policie ČR okolí Valašských Klobouk. Zpracování dat a následná analýza šetření je provedena pomocí deskriptivní statistiky, doplněné o grafické zpracování a metodu vlastního hodnocení v podobě kontrolního seznamu. Výsledkem práce je zjištění účinnosti jednotlivých krizových opatření a návrh jejich vhodnějších variant.

Klíčová slova: bezpečnost, COVID-19, krizové řízení, nouzový stav, ochrana obyvatelstva

ABSTRACT

The thesis deals with the analysis of the effectiveness of the restriction of human rights and freedoms during the state of emergency in the Czech Republic caused by the SARS-CoV2 coronavirus pandemic causing the COVID-19 disease. Furthermore, the thesis describes the basic human rights and freedoms and deals with the characteristics of the ways of their limitation. The analysis of the effectiveness of crisis management measures that limited rights and freedoms during the coronavirus pandemic is carried out using the method of questionnaire survey. The research sample consisted of inhabitants and members of the Police of the Czech Republic around Valašské Klobouky. Data processing and subsequent analysis of the survey is carried out using descriptive statistics, supplemented by graphical processing and self-assessment method in the form of a checklist. The result of the work is the determination of the effectiveness of individual crisis measures and the proposal of their more suitable variants.

Keywords: security, COVID-19, crisis management, state of emergency, population protection

Poděkování

Rád bych velice poděkoval své vedoucí práce **JUDr. Radomíře Veselé, PhD. LL.M.** za její cenné rady a postřehy, které mi během zpracování diplomové práce poskytla. Dále bych rád poděkoval příslušníkům **Policie ČR okolí Valašských Klobouk** za vyplnění dotazníku a poskytnutí důležitých informací. Poděkovat bych chtěl i **obyvatelům okolí Valašských Klobouk** za spolupráci v anketárním šetření. V neposlední řadě chci poděkovat **své rodině a přátelům** za podporu při studiu.

Motto

„Když jsou otřeseny základní hodnoty, jako se to stalo během nouzového stavu, lidé začínají zmatkovat“

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 KRIZOVÝ MANAGEMENT	12
1.1 POJMOVÝ APARÁT KRIZOVÉHO MANAGEMENTU	16
1.1.1 Mimořádná událost.....	16
1.1.2 Krizová situace	16
1.1.3 Hrozba	16
1.1.4 Krizový stav	17
1.1.5 Bezpečnost	20
1.1.6 Ochrana obyvatelstva	20
1.1.7 Krizový plán.....	21
1.1.8 Krizový štáb	21
1.1.9 Krizová opatření	21
1.2 SOUHRN.....	21
2 ZÁKLADNÍ LIDSKÁ PRÁVA A SVOBODY	23
2.1 CHARAKTERISTIKA PRÁV A SVOBOD.....	23
2.1.1 Práva.....	23
2.1.2 Svoboda.....	26
2.1.3 Subjekt a objekt práv a svobod.....	26
2.1.4 Vlastnosti základních práv a svobod	27
2.2 ZAKOTVENÍ LIDSKÝCH PRÁV A SVOBOD	28
2.2.1 Všeobecná deklarace lidských práv.....	28
2.2.2 Ústava ČR	29
2.2.3 Listina základní práv a svobod.....	30
2.3 SOUHRN.....	32
3 MOŽNOSTI OMEZENÍ LIDSKÝCH PRÁV A SVOBOD	33
3.1 KRIZOVÝ ZÁKON	33
3.1.1 Omezení práv občanů.....	34
3.1.2 Oprávnění Vlády ČR.....	35
3.1.3 Nařízení Vlády ČR.....	36
3.2 MOŽNÁ OMEZENÍ ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD	37
3.2.1 Právo na nedotknutelnost osoby a jejího obydlí.....	37
3.2.2 Právo vlastnit majetek	37
3.2.3 Právo svobody pohybu a pobytu	38
3.2.4 Právo shromažďovací.....	38
3.2.5 Právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost	38
3.3 SOUHRN.....	38
II PRAKTICKÁ ČÁST	40
4 CHARAKTERISTIKA MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI	41
4.1 PANDEMIE COVID-19.....	41
4.2 PANDEMICKÁ KRIZOVÁ OPATŘENÍ	43

4.2.1	Uzavření kulturních, sportovních a dalších akcí	43
4.2.2	Uzavření školských zařízení.....	44
4.2.3	Uzavření služeb, obchodů a maloobchodů	44
4.2.4	Zákaz přeshraničního pohybu	44
4.2.5	Zákaz volného pohybu osob.....	44
4.2.6	Zákaz shromažďování	45
4.2.7	Ochrana dýchacích cest	45
4.2.8	Povinná karanténa	45
4.2.9	Zákaz nočního vycházení	46
4.2.10	Očkování	46
4.2.11	Povinné testování pro firmy	47
4.2.12	Uzavření okresů.....	47
4.2.13	Prokázání bezinfekčnosti.....	47
4.3	SOUHRN.....	48
5	CHARAKTERISTIKA DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	49
5.1	CÍL VÝZKUMU	49
5.2	TYP VÝZKUMU	49
5.3	VÝZKUMNÝ SOUBOR	49
5.4	SBĚR DAT A DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	50
5.5	METODY ANALÝZY DAT.....	51
6	VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	52
6.1	ANALÝZA PROTIPANDEMICKÝCH OPATŘENÍ OBČANY	53
6.2	ANALÝZA PROTIPANDEMICKÝCH OPATŘENÍ PŘÍSLUŠNÍKY POLICIE ČR.....	59
6.3	SPECIFICKÉ OTÁZKY PRO POLICISTY	60
6.4	SPECIFICKÉ OTÁZKY PRO OBČANY	63
7	HODNOCENÍ ÚČINNOSTI PROTIPANDEMICKÝCH OPATŘENÍ	66
7.1	HODNOCENÍ ÚČINNOSTI PROTIPANDEMICKÝCH OPATŘENÍ OBČANY	66
7.2	HODNOCENÍ ÚČINNOSTI PROTIPANDEMICKÝCH OPATŘENÍ PŘÍSLUŠNÍKY POLICIE ČR	68
8	CHECKLIST ÚČINNOSTI PROTIPANDEMICKÝCH OPATŘENÍ	70
9	HODNOCENÍ ÚČINNOSTI A NÁVRH VHODNĚJŠÍCH EPIDEMICKÝCH OPATŘENÍ	74
	ZÁVĚR.....	82
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	83
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	89
	SEZNAM OBRÁZKŮ	90
	SEZNAM TABULEK	91
	SEZNAM PŘÍLOH.....	92

ÚVOD

Základní lidská práva a svobody jsou přisuzována každé lidské bytosti žijící na této planetě bez ohledu na její pohlaví, rasu, státní příslušnost, sexuální orientaci, náboženské vyznání, etnický původ nebo národnost. V demokratické společnosti má každý výslovné právo na svobodu, život a osobní bezpečnost, nikdo nesmí být zbaven života a trest smrti nesmí být vykonán. Povinností každého státu je zakotvení lidských práv a svobod do právní řádu, aby nedocházelo k jejich porušování či nezákonnému omezování.

Lidé jsou odjakživa vystavováni nejrůznějším krizovým situacím, které ohrožují jejich zdraví, v krajních případech i život nebo devastují majetek, který vlastní. Aby se mohlo krizovým situacím předejít, adekvátně je řešit nebo mírnit jejich následky, tak jsou z tohoto důvodu vydávána nejrůznější krizová opatření, která vydávají orgány krizového řízení zaměstnávající odborníky. Nemusí se jednat jen a pouze o organizační nebo technické opatření, ale jejich význam může zahrnovat i možnost zasahování do lidských práv a svobod. Z toho důvodu mohou být každému z nás na určitou dobu omezena některá práva a svobody. Otázkou však může být, za jakých okolností, jakým způsobem a do jaké míry se mohou práva každého z nás omezit, aby nedošlo k rozporu se zákony, které se zabývají ochranou práv a svobod obyvatel. Příkladem může být pandemie Covidu-19, která zásadním způsobem ovlivnila život každého z nás. Během pandemie docházelo k řadě nejrůznějších protiepidemických opatření, která do značné míry zasahovala do práv a svod obyvatelstva. Otázkou však zůstává, jestli jednotlivá vydaná protiepidemiologická opatření byla účinná nebo vydána zbytečně, ale také, jestli nebyla vydávána v rozporu se zákony zabývajícími se právy a svobody obyvatel.

Autor si práci zvolil z důvodu, že uvedená problematika dosti zasahuje do života každého z nás, a proto chtěl zjistit, zda opatření, která omezovala každodenní život obyvatel, byla účinná či neúčinná, a jestli měla tím pádem vliv na zastavení, zpomalení nebo šíření Covidu-19.

CÍLE A METODY PRÁCE

Cílem práce je analyzovat a vyhodnotit účinnost omezování lidských práv a svobod krizových opatření v době nouzového stavu ČR vyvolaného pandemií koronaviru SARS-CoV2 způsobující onemocnění COVID-19. Dílčím cílem práce je na základě výsledků dotazníkového šetření a metody kontrolního seznamu navrhnout vhodnější varianty řešení omezování lidských práv a svobod.

Úlohou teoretické části je z dostupných odborných článků a literatury vytvořit pojmový aparát týkající se problematiky krizového řízení a popsat základní lidská práva a svobody a možnosti jejich omezení.

Úlohou praktické části je na základě odborných článků a dostupných zdrojů charakterizovat autorem vybranou mimořádnou událost a příslušná krizová opatření vztahující se k této události. Další úlohou je popsat dotazníkové šetření, jeho analýzu a výsledky. V neposlední řadě je úlohou praktické části navrhnout na základě dotazníkového šetření a metody kontrolního seznamu vhodnější varianty omezování lidských práv a svobod v době vybrané mimořádné události.

Dílčí úkoly práce:

- rešerše literatury;
- vytvoření dotazníkového šetření, zvolení výzkumného souboru;
- realizování dotazníkové šetření;
- analyzování získaných hodnot;
- navržení vhodnější varianty řešení omezení lidských práv a svobod.

Metodika praktické části je uskutečněna pomocí kvantitativní výzkumné metody dotazníkového (anketárního) šetření. Autor práce vytvářel anketu osobně, tudíž se jedná o nestandardizovanou formu šetření. Dotazník obsahuje otázky zabývající se dodržováním a účinností krizových opatření v době nouzového stavu koronavirové pandemie.

Výzkumný soubor práce tvoří příslušníci Policie ČR a obyvatelé okolí obce Valašských Klobouk.

Získaná data z anketárního šetření budou analyzována pomocí popisné (deskriptivní) statistiky doplněné o grafické a tabulkové zpracování. Výsledky šetření budou následně vyhodnocovány, analyzovány a komparovány. Na základě výsledků a metody kontrolního seznamu budou navrženy vhodnější varianty omezování lidských práv a svobod.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 KRIZOVÝ MANAGEMENT

Pocit bezpečí a jistoty je nejzákladnější potřebou společnosti. Lidstvo se muselo v zájmu své existence vypořádávat s různými přírodními katastrofami, nemocemi, krutými boji a válkami. Zvládnutím těchto nepříznivých vlivů se společnost postupně vyvíjela a začala přistupovat k nepříznivým vlivům (mimořádným situacím) uceleně a cílevědomě. Na základě tohoto důvodu se vyvinula nová disciplína s názvem krizový management (Vilášek, 2009).

Krizový management lze charakterizovat jako specifickou součást managementu, zaměřenou na konkrétní oblast (problematiku), na niž se můžou uplatňovat principy řízení (Novák, 2014).

Management neboli řízení se definuje jako „*proces koordinování činností skupiny pracovníků, realizovaný jednotlivcem nebo skupinou lidí za účelem dosažení určitých výsledků, které nelze dosáhnout individuální prací.*“ (Blažek, 2011, str. 8).

Management charakterizuje soubor doporučení, názorů, zkušeností, metod a ověřených přístupů, které dotčené skupiny využívají ke zvládnutí činností, které jsou nezbytné k dovršení cíle a prosperity skupiny. Jedinci začali tvořit skupiny a vytvářet jednotlivá společenství, aby mohli dosáhnout předepsaných cílů, kterých nemohli dosáhnout sami. Význam managementu postupně rostl díky většímu skupinovému úsilí (Kalnický, 2019).

Mezi základní manažerské funkce patří:

- 1. organizování** – lze jej charakterizovat jako uspořádávání a vytváření řádu a systému uvnitř organizovaného společenství. Do těchto funkcí lze řadit delegování pravomocí a zodpovědnosti, dělba práce, nastavování rozpětí řízení a další (Kalnický, Malčík a Uhlář, 2012).
- 2. plánování** – lze jej definovat „*jako záměrnou činnost definující sladěnost jednotlivých celků v synergickém působení k dosažení společného cíle organizace.*“ (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2007, str. 10)

Důležitým prvkem plánování je plán, který organizaci slouží pro přehled k dosažení stanoveného cíle. Manažerský plán by měl být dobře promyšlený a úměrný jeho zvládnutí. Na základě časového horizontu se rozlišuje taktické, strategické a operativní plánování (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2007).

3. **personalistika** – neboli řízení lidských zdrojů se zabývá řízením a rozvojem lidských zdrojů v rámci procesů organizace. Zahrnuje celou řadu postupů a metod řízení lidských zdrojů, tedy pro práci s lidmi v organizaci, např. získávání pracovníků, vyplácení mezd, osobní rozvoj nebo uzavření pracovní smlouvy a další (Blažek, 2011).
4. **vedení lidí** – jde definovat jako rozdělování činností lidí ve společnostech, díky kterým dokáže firma dosáhnout pozitivních výsledků. Hlavním činitelem vedení lidí je manažer/specialista, který zajišťuje, aby cíle byly dosaženy. Způsoby vedení a řízení lidí mají rozhodující vliv na efektivní práci celého subjektu (Kalnický, Malčík a Uhlář, 2012).
5. **rozhodování** – lze popsat jako významnou aktivitu, kterou manažeri v organizaci realizují. Rozhodování je nedílnou složkou managementu a uplatňuje se v podstatě ve všech manažerských činnostech (Vilášek, 2009).

Při rozhodování dochází vždy k procesu výběru mezi alespoň dvěma a více možnými variantami. Význam rozhodování je důležitý, jelikož rozhodnutí zásadním způsobem ovlivňuje efektivnost fungování a budoucí prosperitu organizace. Nekvalitní rozhodnutí může být přitom jednou z významných příčin neúspěchu organizace (Robbins a Coulter, 2021).

6. **kontrola** – je činnost, jejímž cílem je zjištění stavu nebo funkčnosti určité osoby, skupiny osob, organizace nebo jiného subjektu provádějícího kontrolu. Smyslem kontroly je získat představu o plnění plánových záměrů. Kontrola má v organizaci preventivní vliv, to znamená, že může změnit řízení, vyvolat nová rozhodnutí, změnit plánování, organizační uspořádání nebo motivaci (Kalnický, Malčík a Uhlář, 2012).

Krizový management

Krizový management nebo krizové řízení je podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení „*souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo ochrannou kritické infrastruktury.*“ (Česko, 2000).

Z definice je patrné, že se krizový management zabývá především nepříznivými vlivy, které mohou působit na existenci společnosti. Základem krizové řízení je zvládnutí krizových stavů bez větších ztrát a ohrožení své existence podniku. Pokud organizace (podnik, stát, subjekt) nedokáže mimořádný stav identifikovat včas, pak zvyšuje pravděpodobnost krizového stavu nebo i vlastního zániku (Hálek, 2008).

Nepříznivé vlivy, kterými se zabývá krizový management lze dle Antušáka (2009) rozdělit na:

- **nepříznivé vlivy způsobené člověkem (antropogenní)**

Mají návaznost na lidskou činnost, vznikají záměrným působením člověka ve snaze o jednodušší, bohatší, kvalitnější a pohodlnější život. Řadíme mezi ně drobné nehody, průmyslové selhání, dopravní havárie, nebezpečí způsobená moderními technologiemi a válečné konflikty.

- **přírodní katastrofy (naturogenní)**

Vznikající následkem živé nebo neživé přírody. Přírodní katastrofy mají negativní dopad na majetek, životy, zdraví, kultury atd. Mezi naturogenní hrozby patří sopečná činnost, zemětřesení, klimatické změny, záplavy, hurikány, větrné smrště, vedra, požáry, mrazy a další.

Pro tyto události stát z vlastního rozpočtu financuje krizové řízení. Ve veřejném zájmu je cílem krizového managementu dosáhnout co největší bezpečnosti před těmito mimořádnými událostmi. Na chod krizového řízení ve veřejném zájmu se podílí orgány soudní, výkonné, ale i zákonodárné. Rozhodující význam má veřejná správa, která spadá do moci výkonné. Na krizové řízení se specializuje veřejná správa, která v případě vzniku krizových situací nebo mimořádných událostí ovlivňuje chod nižších správních celků, ale i celého státu (Novák, 2014).

Orgány krizového řízení podle Hasičského záchranného sboru ČR (2023) jsou:

- ministerstva a jiné ústřední správní úřady;
- Vláda ČR;
- Česká národní banka;
- orgány obcí s rozšířenou působností a orgánů obcí;
- orgány krajů a dalších orgánů s krajskou působností.

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a změně některých zákonů upravuje míru fungování výše uvedených orgánů. Dále zákon charakterizuje pravomoci státních orgánů a územních samosprávných celků, ale i povinnosti a práva fyzických a právnických osob při přípravě na mimořádnou událost nebo krizovou situaci (Antušák, 2009).

Pro řešení krize ve veřejném zájmu vznikl ze zákona integrovaný záchranný systém. Integrovaný záchranný systém se popisuje jako *„efektivní systém vazeb, pravidel, spolupráce a koordinace záchranných a bezpečnostních složek, orgánů státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob při společném provádění záchranných a likvidačních prací a přípravě na mimořádnou událost.“* (Hasičský záchranný sbor, 2023).

Složky IZS dle Hasičského záchranného sboru ČR (2023) tvoří:

1. základní složky

- Zdravotnická záchranná služba;
- jednotky požární ochrany;
- Hasičský záchranný sbor ČR;
- Policie ČR.

2. ostatní složky

- neziskové organizace a sdružení občanů, které lze využít k záchranným pracím;
- ostatní ozbrojené bezpečnostní a záchranné sbory;
- orgány ochrany veřejného zdraví;
- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil;
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby.

1.1 Pojmový aparát krizového managementu

Na základě odborné rešerše literatury autor v této podkapitole zpracuje pojmový aparát týkající se problematiky krizového managementu (řízení).

Pojmový aparát je soubor pojmových termínů, které jsou používány v rámci jednoho oboru nebo disciplíny. Soubor pojmových termínů umožňuje komunikaci a porozumění mezi lidmi v této oblasti a slouží jako základ pro diskusi, výzkum a vzdělávání. Aparát zahrnuje definice, kategorie, zákony, principy a další koncepty, které jsou významné pro danou disciplínu (Reboul, 2017).

1.1.1 Mimořádná událost

Je definována dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému jako *„škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.“* (Česko, 2000).

1.1.2 Krizová situace

Krizová situace dle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení je *„mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen krizový stav.“* (Česko, 2000).

Pro řešení krizové situace je nutné vyhlásit jeden z krizových stavů na rozdíl od mimořádné události, která vyhlášení krizového stavu nevyžaduje. Při vyhlášení některého z krizových stavů může vláda zasáhnout do práv a svobod občanů. Například na základě § 6 krizového zákona č. 240/2000 může nařídit evakuaci obyvatel ze zasaženého území nebo může nařídit zákaz pohybu a vstupu osob a další (Novák, 2014).

Krizovou situaci nelze na rozdíl od mimořádné události odvrátit běžnou činností s použitím běžných postupů složek IZS a dalších složek, které mají odpovědnost za řešení mimořádné události (Holec, 2021).

1.1.3 Hrozba

Hrozba je úkaz, která má pravděpodobnou možnost narušit hodnoty a zájmy chráněné buď státem nebo jedincem. Hrozbu může vyvolat člověk nebo přírodní vlivy, které v sobě mají zdroje hrozby. Hrozba často bývá zdrojem rizika a musí být aktivována, aby mohla způsobit škodu. Hrozba taktéž může být záměrně či náhodně využita. Antropogenní hrozby jsou

způsobené člověkem, organizací, státem nebo skupinou a jsou převážně způsobeny úmyslně. Naturogenními hrozbami jsou především přírodní jevy jako klimatické změny, hurikány, sopečné činnosti, zemětřesení, záplavy, vedra, prudké deště, požáry a mrazy (Janošec, 2010).

1.1.4 Krizový stav

Krizový stav je dle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení „*stav, který vyhláší hejtman kraje nebo primátor hl. m. Prahy (stav nebezpečí), vláda ČR, popř. předseda vlády ČR (nouzový stav) nebo Parlament ČR (stav ohrožení státu a válečný stav) v případě hrozby nebo vzniku krizové situace a v přímé závislosti na jejím charakteru a rozsahu.*“ (Ministerstvo vnitra, 2023).

Krizové stavy jsou na rozdíl od krizových situací zakotveny v právním řádu ČR. Krizový stav musí být příslušným orgánem vyhlášen. Příslušné orgány se při vyhlášení krizového stavu musí řídit příslušnými zákony. Krizový stav je vyhlášován v případě situací, které ohrožují majetek, životy, zdraví, vnitřní bezpečnost, životní prostředí a veřejný pořádek (Holec, 2021).

Krizové stavy se dělí na vojenské a nevojenské krizové stavy. Do vojenských krizových stavů patří válečný stav a stav ohrožení státu. Do nevojenských krizových stavů lze zařadit nouzový stav a stav nebezpečí. Problematika krizových stavů a jednotlivé krizové stavy jsou uvedeny v zákoně č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (Kroupa a Říha, 2006).

V ČR existují 4 druhy krizových stavů, mezi které se řadí:

1.1.4.1 Stav nebezpečí

Stav nebezpečí je jedním ze čtyř krizových stavů, který upravuje zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. Stav nebezpečí vyhláší primátor hl. m. Prahy nebo jednotliví hejtmani krajů, v případě, jsou-li v ohrožení majetky, životy, zdraví a životní prostředí. Stav nebezpečí se vyhláší v ten moment, kdy krizovou situaci nelze odvrátit běžnou činností správních úřadů, složek IZS a orgánů obcí a krajů (Vilášek, 2009).

Rozhodnutí o stavu nebezpečí se vyhláší v tzv. Věstníku právních předpisů kraje a zveřejňuje se na úředních deskách dotčených krajů a obcí. Dalším způsobem, jak lze stav nebezpečí sdělit, je pomocí místního rozhlasu nebo hromadnými sdělovacími prostředky (noviny, internet, televize). Věstník právních předpisů kraje je úřední list, ve kterém kraje zveřejňují právní předpisy a další dotčené dokumenty. Na úřední desce i ve Věstníku obcí

a krajů musí být uveden důvod vyhlášení stavu nebezpečí, území, pro něž stav platí, krizové opatření a rozsah těchto opatření (Holec, 2021).

Stav nebezpečí se vyhláší na nezbytnou dobu (maximálně 30 dní). Tato doba může být prodloužena na základě souhlasu vlády. Pokud není možné odvrátit vzniklé nebezpečí v rámci stavu nebezpečí, primátor nebo hejtman okamžitě žádá vládu o vyhlášení stavu nouzového (Hasičský záchranný sbor, 2023).

1.1.4.2 Nouzový stav

Nouzový stav je druh krizového stavu, který upravuje článek 5 a 6 Ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Nouzový stav je právním institutem, který se využívá v případech mimořádných událostí, ve kterých hrozí ohrožení obyvatel, majetku, a bezpečnosti státu. Tyto mimořádné události mohou způsobovat průmyslové nebo ekologické havárie, živelné pohromy, nehody nebo jiné nebezpečí. Pokud obyvatelé stávkují za ochranu hospodářských a sociálních zájmů a ochranu práv, nemůže být nouzový stav vyhlášen. Cílem vyhlášení nouzového stavu je umožnit efektivní zásah a koordinaci různých složek státní správy a ochrany obyvatelstva k vyřešení mimořádné události (Rosická, 2007).

Vyhlašujícím orgánem nouzového stavu je Vláda ČR, popřípadě i předseda vlády. Rozhodnutí předsedy vlády může být však zrušeno rozhodnutím vlády jako celku nebo rozhodnutím Poslanecké sněmovny (Holec, 2021).

V rámci nouzového stavu mohou být omezena některá práva a svobody obyvatel, mezi které patří například právo na shromažďování, právo na svobodu pohybu a pobytu. Zároveň však musí docházet k respektování základních lidských práv a právního řádu státu (Vilášek, 2009).

V nouzovém stavu orgány státní správy a ochrany obyvatelstva využívají různé nástroje a opatření, jako jsou například nasazení ozbrojených sil, zvýšení pravomocí státních orgánů, omezení pohybu osob a shromažďování obyvatel nebo omezení výkonu určitých činností a podnikání k řešení krizové situace (Holec, 2021).

Nouzový stav obvykle Vláda ČR vyhláší v případech přírodních katastrof, teroristických útoků, epidemií nebo jiných mimořádných událostí, ve kterých je nutné rychle a efektivně koordinovat zásah složek státní správy a ochrany obyvatelstva. Vláda ČR a příslušné orgány musejí respektovat právní rámec nouzového stavu a dbát na to, aby byl

využíván pouze ve výjimečných situacích s ohledem na základní lidská práva a právní řád (Rosická, 2007).

Nouzový stav může být vyhlášen pouze na omezený časový úsek a pouze během této doby mohou být přijímána opatření k obnovení normálních podmínek. Vláda musí být při přijímání opatření opatrná, aby nedocházelo k nadužívání pravomocí (Kroupa a Říha, 2006).

1.1.4.3 Stav ohrožení státu

V České republice stav ohrožení státu upravuje stejně jako nouzový stav Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Stav ohrožení státu je vyhlášen, pokud hrozí závažné nebezpečí ve formě vnější nebo vnitřní hrozby pro bezpečnost, obranu nebo stabilitu státu (pokud je ohrožena svrchovanost, územní celistvost a demokratické zásady státu). Vnější hrozby zahrnují například teroristické útoky, války nebo jiné formy agresivního chování ze strany jiných skupin nebo států. Vnitřní hrozby zahrnují politickou nestabilitu, ekonomickou krizi, násilné povstání nebo jiné formy vnitřního konfliktu (Antušák, 2009). Stav ohrožení státu vyhláší Parlament ČR na návrh vlády a není časově omezen, může se týkat v rámci územního rozsahu celého státu nebo jeho částí. Pokud se stát ocitne v situaci, kdy je jeho bezpečnost ohrožena, mohou být přijata různá opatření, týkající se zvýšení bezpečnosti státu, omezení rozsahu osobních práv a svobod občanů, vyhlášení stavu nouze nebo dokonce prohlášení války. Důležité je si uvědomit, že v případě ohrožení státu musí být respektována základní lidská práva a svobody. Opatření by měla být použita pouze v nezbytných případech a s cílem co nejrychleji obnovit stabilitu a bezpečnost státu (Holec, 2021).

1.1.4.4 Válečný stav

Válečný stav je stavem, kdy se stát ocitá ve válečném konfliktu nebo hrozí jeho vypuknutí. Dá se říci, že stát prohlašuje válku jiné zemi nebo skupině zemí. Každý stát má na tento stav vlastní právní rámec, který určuje, jaká opatření lze přijmout pro zajištění obrany a bezpečnosti státu. V ČR je válečný stav upraven v samotné Ústavě ČR, nikoliv v žádném zákoně. Válečný stav může vyhlásit parlament sám (Kroupa a Říha, 2006).

Válečný stav se týká v rámci územního rozsahu celého státu a není časově omezen. Válečný stav se vyhláší „*je-li stát napaden nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení.*“ (Česko, 2000).

Válečný stav se vyhláší, pokud hrozí vnější vojenská invaze nebo útok na státní území. Cílem válečného stavu je tedy zajistit bezpečnost obyvatelstva a státních institucí. Během tohoto stavu může být přijímáno mnoho krizových opatření jako například mobilizace vojenských sil, zvýšení počtu vojáků na hranicích, zákaz shromažďování a omezení osobních svobod, omezení cestování a pohybu osob, zabavování majetku, cenzura a omezení svobody tisku a médií (Rosická, 2007).

Krizová opatření jsou obvykle dočasná a jsou použita v případech zajištění bezpečnosti a obrany státu. Důležité je si uvědomit, že i ve válečném stavu musí být respektována základní lidská práva a svobody. Válečný stav a jeho trvání může mít vážné následky pro civilní obyvatelstvo, a pro ekonomiku země. Konflikty se proto v dnešní době snažíme řešit mírovými prostředky a diplomacií (Holec, 2021).

1.1.5 Bezpečnost

Pojem bezpečnost lze definovat jako *„stav, kdy je systém schopen odolávat známým a předvídatelným vnějším a vnitřním hrozbám, které mohou negativně působit proti jednotlivým prvkům (systému) tak, aby byla zachována struktura systému, jeho stabilita, spolehlivost a chování v souladu s cílovostí.“* (Ministerstvo vnitra, 2016, str. 5).

Bezpečnost představuje stupeň ochrany získaných hodnot z určitých oblastí existence, např. epidemiologická, informační, vojenská atd. Stát se snaží vytvářet opatření, aby zajistil bezpečnost svých zájmů. Vytvořená opatření jsou zejména ekonomického, politického, sociálního, vojensko-politického, legislativního a ekologického charakteru a jsou přijímána zejména orgány státní správy a samosprávy. Opatření směřují k ochraně státu, občanů, jejich svobod a práv (Holec, 2021).

V České republice je bezpečnost legislativně upravena v Ústavním zákoně č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR (Procházková, 2006).

1.1.6 Ochrana obyvatelstva

Ochrana obyvatelstva jde popsat jako souhrn opatření, která pomáhají k zabezpečení ochrany života a zdraví lidí, majetku a životního prostředí. Ochrana obyvatelstva a její úkoly plní nejen složky integrovaného záchranného systému, ale taktéž orgány kraje, obce, právnické a podnikající fyzické osoby i samotní občané. Účelem ochrany obyvatelstva je plánování, organizování, vykonávání činností, zajištění připravenosti a jejich řešení v krizových situacích a mimořádných událostí (Holec, 2021).

1.1.7 Krizový plán

Krizový plán je dokument obsahující souhrn všech krizových opatření a postupů k řešení situací. Jedná se o základní plánovací dokument, jehož účelem je vytvořit podmínky pro zajištění připravenosti na krizovou situaci a řešení pro orgány krizového řízení a další účastníci subjekty (Hasičský záchranný sbor, 2023).

Krizový plán se skládá ze základní, operativní a pomocné části a zpracovávají ho kraje a obce s rozšířenou působností, ministerstva a jiné ústřední správní úřady, Česká národní banka a jiné státní orgány, jimž krizový zákon ukládá povinnost zpracovávat krizový plán dle § 28 odst. 2 krizového zákona (Rosická, 2007).

1.1.8 Krizový štáb

K řešení krizové situace zřizuje Vláda ČR, obecní a krajské úřady krizový štáb, který slouží k návrhu pro řešení krizových situací. Krizový štáb dále sleduje, vyhodnocuje a koordinuje opatření přijímaná ministerstvy a jinými správními úřady nebo vládou (Novák, 2014).

Krizový štáb zřízený vládou ČR se nazývá Ústřední krizový štáb a v jeho čele bývá ministr obrany nebo ministr vnitra. Kraje a obce pak zřizují dílčí krizové štáby daných krajů a obcí (Vilášek, 2009).

1.1.9 Krizová opatření

Krizovými opatřeními jsou podle § 2 písm. c) krizového zákona č. 240/2000 „*organizační nebo technická pravidla, která se musí dodržovat a která jsou určena výlučně k řešení krizové situace a odstranění jejích následků, včetně opatření, jimiž se zasahuje do práv a povinností osob.*“ (Česko, 2000).

Krizová opatření jsou souborem preventivních a reaktivních kroků, které jsou určeny k vyřešení, zmírnění nebo odstranění krizových situací a vzniklých následků, jimiž zasahují do práv a povinností osob. Krizová opatření vyhláší Vláda ČR, hejtman kraje, starosta obce s rozšířenou působností a samotné obce (Holec, 2021).

1.2 Souhrn

Krizový management představuje nepostradatelný článek v boji s nejrůznějšími krizovými situacemi. Krizové situace se řeší v případě, že dotčený orgán, který má pravomoc vyhlásí jeden z krizových stavů. Mezi krizové stavy patří nouzový stav, stav ohrožení státu, válečný stav a stav nebezpečí. Ve všech zmíněných krizových stavech se uplatňuje pro řešení krizové

situace krizové řízení, které je upraveno zejména zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů. Na základě vyhlášeného krizového stavu se poté realizují a vyhláší nejruznější krizová opatření, která slouží k zastavení vzniklé krizové situace.

Autor v kapitole vytváří na základě rešerše literatury pojmový aparát týkající se problematiky krizového managementu. Pojmový aparát je souborem pojmových termínů, které umožňují komunikaci a porozumění v dané oblasti a slouží jako základ pro vzdělávání. Pojmový aparát vysvětluje a zabývá se mimořádnou událostí, krizovou situací, hrozbami, krizovými stavy, pojmem bezpečnost a ochrana obyvatelstva. V neposlední řadě popisuje, co je krizový plán, krizový štáb a krizová opatření.

2 ZÁKLADNÍ LIDSKÁ PRÁVA A SVOBODY

Základní práva a svobody stanovují normy (pravidla, zvyky) pro to, jak v dnešní době žijeme a pracujeme. Práva jsou souborem pravidel, která jsou stanovena autoritou (jedincem, státní mocí) a jsou závazná v dané společnosti pro všechny její subjekty. Práva prosazují důležité zásady, mezi které patří důstojnost, spravedlivost, respekt a rovnost a jsou tvořena na základě žádosti společnosti, která poukazuje na nespravedlnost a nepokoje vůči neuznaným právům. Každý jedinec má v demokratickém světě od narození dána tzv. základní práva, mezi které patří právo na život, svobodu, osobní bezpečnost a důstojnost (Gerloch, 2017).

V některých zemích světa dochází vlivem náboženského vyznání, politického či jiného smýšlení, národního a sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině k výraznému porušování nebo omezování základních lidských práv a svobod. Zneuznání a porušování lidských práv vedlo k barbarským činům a extrémistickému chování, na základě čehož bylo stanoveno, že lidská práva budou chráněna zákonem (Bílková, 2014).

Každá země nebo společnost má svůj vlastní seznam základních práv, který vychází z konkrétních kulturních, politických a historických okolností. V Evropské unii základní práva a svobody vycházejí ze Všeobecné deklarace lidských práv a jsou chráněna Listinou základních práv a svobod Evropské unie. V ČR základní práva a svobody garantuje Listina základních práv a svobod, která je nedílnou součástí Ústavy ČR (Varvařovský, 2009).

Na základě tématu diplomové práce se definují základní pojmy týkající se lidských práv a svobod.

2.1 Charakteristika práv a svobod

V této podkapitole se autor zabývá pojmy jako práva a svoboda, dále charakterizuje jejich dělení, popisuje rozdíl v jejich vymezení, určuje jejich vlastnosti a v neposlední řadě charakterizuje subjekt a objekt lidských práv a svobod.

2.1.1 Práva

Právo označuje soubor pravidel a předpisů, které řídí chování jednotlivců a skupin ve společnosti. Je to systém pravidel, který je vynucován vládním orgánem, jako je soud, k udržení pořádku a ochraně práv jednotlivců a komunit (Gerloch, 2017).

Úkolem práva je vytvářet a udržovat spravedlivý a funkční řád, který respektuje a chrání práva a svobody skupin či jednotlivců v rámci právního systému. Práva dále poskytují řešení pro konflikty a spory mezi jednotlivci a institucemi (Procházka, 2019).

Na základě práv jsou vytvářeny zákony, které slouží k řešení široké škály problémů. Práva zasahují do oblastí kriminálního chování, občanských sporů, obchodních transakcí, vlastnických a lidských práv a dalších (Osina, 2013).

Gerloch (2017) rozlišuje dva odlišné významy pojmu právo:

1. **právo objektivní** – je souhrnem právních norem obecně závazných pravidel chování stanovených či uznávaných autoritou (státem). Právní normy se vyznačují formální účinností a jsou obsaženy v oficiálních, státem uznávaných pramenech práva. Nevzniká nezávisle na lidské vůli, ale je poznamenáno subjektivními vlivy. Objektivní právo dává odpověď na otázku „*quid iuris*“, tedy co v daném případě platí jako právo.

Příklad objektivního práva: právní norma stanoví, že alkohol může pít pouze osoba starší 18 let (Nováková, 2014).

2. **právo subjektivní** – lze jej označit jako možnost chování zaručenou právním subjektům objektivním právem. Struktura subjektivního práva zahrnuje samotnou možnost chování, a k tomu odpovídající právní normy (nutnost chovat se určitým způsobem pod hrozbou sankce). Významný rozdíl je ve výkonu práva, mezi subjektivním právem a vlastním chováním v jeho mezích.

Subjektivní právo se dále dle Gerlocha (2017) dělí na:

- a) **právo absolutní** – působí vůči všem, je znám konkrétní nositel práva, ke kterému vyplývají povinnosti všem ostatním subjektům ve společnosti;
- b) **právo relativní** – konkrétní povinnost subjektu vůči subjektu druhému. Vůči jiným osobám nepůsobí.

Příklad subjektivního práva: právo plnoleté osoby alkohol požit a odpovídající povinnost osoby obsluhující v baru mu alkohol prodat (Nováková, 2014).

Právo lze dělit dle Procházky (2019) do právních odvětví, která spadají pod autonomní část právního řádu. Procházka vychází ze základního dělení již z dob antického římského práva a právo dělí na:

- **právo soukromoprávní** – také nazývané civilní právo, které se týká vztahů mezi fyzickými a právními osobami, které jsou na sobě nezávislé a jednají na své vlastní účty. Do soukromého práva patří právo občanské, obchodní, pracovní a mezinárodní právo soukromé.
- **právo veřejnoprávní** – týká se vztahů mezi státem a jednotlivci nebo mezi různými orgány státní moci. Účelem veřejného práva je stanovit pravidla pro fungování státních orgánů a pro ochranu zájmů společnosti. Do veřejného práva spadá právo ústavní, trestní, správní a finanční právo. Dále sem jde řadit právo sociálního zabezpečení, občanské právo procesní, mezinárodní právo veřejné a právo Evropské unie.

Každé právní odvětví vychází ze základního právního předpisu (kodexu). U trestního hmotného práva se jedná o trestní zákoník, u práva občanského například občanský zákoník. Žádné právní odvětví není tvořeno jen jedním právním předpisem. Některá práva obsahují mnoho zákonů a podzákoných předpisů (Osina, 2013).

Pro účel diplomové práce, která se zabývá možnostmi omezení základních lidských práv a svobod, autor charakterizoval pojmy jako základní a občanské právo, které se k dané problematice vztahují.

Gerloch (2017) tyto pojmy charakterizuje:

- **základní práva** – jsou pro konkrétní bytost dána od doby, kdy se jedinec narodí. Základní práva jsou nezadatelná, nezcizitelná, nepromlčitelná, nezrušitelná a jsou trvalá. Tyto práva jsou sepsána ve Všeobecné deklaraci lidských práv. Mezi základní práva patří právo na svobodu, důstojnost, právní subjektivitu, život, osobní bezpečnost atd.
- **občanská práva** – náleží lidem, kteří jsou občané daného státu. Od základních práv se odlišují tím, že státy garantují tato práva všem obyvatelům území státu, ale i cizincům. Do občanských práv se řadí práva a svobody každého jednotlivce. Jednotlivá práva a svobody se mohou lišit stát od státu.

2.1.2 Svoboda

Svobodu lze definovat jako možnost, případně schopnost jednat, rozhodovat nebo volit podle své vůle a nést za to přiměřenou odpovědnost (Gerloch, 2017).

Lze konstatovat, že svoboda je schopnost činit volby a jednat podle vlastní vůle bez obav z vměšování nebo trestu. Svoboda je základním lidským právem uznávaným v mnoha zemích po celém světě a je považována za nezbytnou pro lidskou důstojnost, sebeurčení a hledání štěstí. Rozsah, v jakém je chráněna a posuzována, se však mezi různými politickými systémy a společnostmi liší (Flikschuh, 2007).

Svobodu lze podle Flikschuhové (2007) dělit do 3 kategorií:

- **politická svoboda** – možnost účastnit se politických aktivit bez strachu z represí, cenzury a pronásledování;
- **ekonomická svoboda** – možnost vlastnit a provozovat podniky bez vládních zásahů a svobodně se zapojit do obchodu;
- **osobní svoboda** – schopnost rozhodovat se o vlastním životě a chování bez nepřiměřeného vlivu ostatních. Zahrnuje například svobodu projevu, náboženského vyznání, tisku nebo sdružování.

Rozdíl mezi právem a svobodou

Práva jsou soubory pravidel a norem, které mají za úkol regulovat chování lidí a jsou stanoveny, aby se dodržovaly základní práva ve společnosti. Práva mohou určovat, co je trestné. Jednotlivá práva stanovuje stát nebo jiná autorita. Svoboda je schopnost jednotlivce jednat bez omezení a nátlaku institucí nebo lidí. Svoboda je základním lidským právem, které by mělo být právem chráněno. Svoboda znamená, že jedinec může vyjadřovat své názory, praktikovat své náboženské vyznání, volit politické strany atd. (Varvařovský, 2009).

2.1.3 Subjekt a objekt práv a svobod

Subjekty základních práv a svobod LZPS označuje pojmy jako „každý“, „nikdo“, „občan“ nebo „cizinec“. Subjekt právního vztahu musí mít příslušnou právní osobnost a musí být svéprávný. Žádný subjekt se svéprávnosti a právní osobnosti nemůže vzdát. Lze říci, že subjektem právního vztahu může být stát, fyzické osoby, ale i právnické osoby (Janků, 2022).

Objekty právního vztahu jsou důvodem, proč subjekty vstupují do právních vztahů. Objektem práv a povinností, které jsou uvedeny v Listině základních práv a svobod jsou věci, zvíře, výsledky tvůrčí duševní činnosti, chování a jeho výsledky, hodnoty lidské osobnosti a hmotné objekty, které jsou živými tkáněmi. Nejčastějšími objekty právního vztahu jsou život, zdraví, osobní svoboda, důstojnost, čest a jiné hodnoty majetkové povahy (Janků, 2022).

2.1.4 Vlastnosti základních práv a svobod

Práva a svobody jsou základem ústavního práva každé bytosti. Vztahují se ke každému státu, který je založen na principech demokracie, a který ctí zásady právního státu. Důstojnost každého jedince je zajišťována základními lidskými právy, bez ohledu na barvu pleti, náboženství, lidskou rasu, vzdělání, sociální původ, majetkové poměry, politickou příslušnost a další znaky (Donnelly, 2013).

Mezi vlastnosti základních práv a svobod patří:

1. **nezadatelnost** – lidská práva a svobody nelze dát do zástavy nebo je někomu zadat;
2. **nezcizitelnost** – práv a svobod se nelze zřeknout nebo je darovat;
3. **nepromlčitelnost** – práva a svobody nemohou zaniknout neuplatněním jejich nároku či nevyužitím v časové lhůtě a nikdo o ně nemůže přijít;
4. **nezrušitelnost** – státní moc může svobody a práva garantovat, prohlásit, deklarovat, ale nemůže je zrušit či prohlásit za neplatné (Husseini, 2021).

2.2 Zakotvení lidských práv a svobod

Zakotvení základních lidských práv a svobod je důležité z důvodu ochrany lidské důstojnosti, kdy základní práva a svobody chrání lidskou důstojnost a zajišťují, že každý jedinec bude respektován a bude mu poskytnuta příslušná ochrana před diskriminací. Zakotvení lidských práv a svobod je důležité pro položení základu demokracie, protože umožňují občanům vyjadřovat svůj názor, zúčastňovat se veřejného života a rozhodovat o své budoucnosti. Dále se práva zakotvují z toho důvodu, že slouží k ochraně menšin, kterým zajišťují ochranu před diskriminací. Taktéž ochraňují před mocí státu, kdy chrání jednotlivce před nadměrnou státní mocí, díky čemuž zajišťují, že stát nemůže porušovat základní práva a svobody svých občanů. Mimo jiné zakotvení práv a svobod slouží k ochraně individuálních práv, a také k základu pro mezinárodní spolupráci (Bartoň et al., 2016).

Základní lidská práva jsou zakotvena na mezinárodní úrovni v různých dokumentech a smlouvách. V mnoha zemích jsou základní lidská práva zakotvena v ústavách a právních předpisech konkrétních států (Donnelly, 2013).

Avšak základní lidská práva a svobody mohou být v některých případech za zvláštních okolnostech a v souladu s určitými pravidly a postupy omezoována (Vaníček, 2017).

V této podkapitole se autor zabývá základními nezávaznými a ústavními dokumenty, které se týkají základních lidských práv a svobod. Na mezinárodní úrovni se autor zabýval Všeobecnou deklarací lidských práv a svobod. Autor dále charakterizuje ústavní zakotvení práv a svobod v ČR pomocí Ústavy ČR, jejichž nedílnou součástí je Listina základních lidských práv a svobod.

2.2.1 Všeobecná deklarace lidských práv

Všeobecná deklarace lidských práv OSN vymezuje základní svobody a lidská práva, která by měla být chráněna a respektována v každém státu. Všeobecná deklarace je mezinárodní dokument, který slouží jako katalog základních práv. Deklarace byla vyhlášena Valným shromážděním OSN v Paříži dne 10. 12. 1948. Deklarace stanovuje základní lidská práva ve 30 článcích, která by měla být každým státem chráněna. Zabývá se právy z oblasti ekonomiky, politiky, kultury, popisuje sociální a občanská práva. Na základě Všeobecné deklarace lidských práv bylo vytvořeno přibližně 70 smluv o lidských právech a svobodách (Man a Schelle, 2013).

2.2.2 Ústava ČR

Ústava je souborem ústavních zákonů a dokumentů ústavního významu. Jedná se o základní právní dokument, který stanovuje základní principy a pravidla pro fungování států, dále zajišťuje ochranu a dodržování lidských práv a svobod a charakterizuje ústavní instituce a jejich pravomoci. Zajišťování dodržování základních principů a pravidel státního zřízení zajišťuje ústavní pořádek, který je základním právním řádem státu. Ústavní pořádek (řád) je tvořen ústavními zákony a příslušnými dokumenty. Obsahem ústavního pořádku jsou: ústavní zákony upravující státní hranice, Ústava ČR, ústavní zákony podle Ústavy ČR a Listina základních práv a svobod (Sládeček, 2016).

Ústava ČR spolu s Listinou základních práv a svobod jsou nejdůležitějšími dokumenty, neboť zakotvují kromě základních práv a svobod jednotlivců také strukturu státu (orgány státu) a základy procesních předpisů (Gerloch a Kysela, 2013).

Ústava ČR obsahuje preambuli, která vystihuje charakteristické rysy národa, odkaz na dávné tradice české státnosti, odhodlání budovat, chránit a rozvíjet Českou republiku v duchu uznávaných moderních hodnot a ideálů (Klíma, 2005).

Vedle preambule obsahuje Ústava ČR 113 článků rozdělených do 8 hlav, které jsou:

1. základní ustanovení;	5. Nejvyšší kontrolní úřad;
2. moc zákonodárná;	6. Česká národní banka;
3. moc výkonná;	7. územní samospráva;
4. moc soudní;	8. přechodná a závěrečná ustanovení.

V rámci názvu kapitoly je pro teoretickou část diplomové práce nejdůležitější první hlava Ústavy ČR, která obsahuje řadu ustanovení (čl. 1–10), které souvisí se základními právy a svobody. V čl. 1 odst. 1 je výslovně stanoveno, že ČR je demokratickým právním státem založeným na úctě k právům a svobodám člověka a občana. Článek 2 odst. 4 stanovuje, že každý občan může činit to, co není zákonem zakázáno a nesmí být nucen činit, co zákon neukládá. Článek 4 stanovuje, že základní práva a svobody jsou pod ochranou soudní moci. Povahu základního práva má i čl. 12 odst. 2, podle kterého nemůže být nikdo proti své vlastní vůli zbaven státního občanství (Klíma, 2005).

Ústava obsahuje plno dalších ustanovení souvisejících se základními právy a svobody, např. v čl. 10, 18, 19, 81, 87, 90, 95, 96, 102 (Sládeček, 2016).

2.2.3 Listina základní práv a svobod

Listina základních práv a svobod (LZPS) České republiky je základní ústavní dokument, který byl přijat v roce 1991, a který chrání základní lidská práva a svobody v ČR. Listina základních práv a svobod je součástí Ústavy ČR, tedy součástí ústavního pořádku. Listina vymezuje základní lidská práva v šesti hlavách. Důvodem vytvoření tohoto dokumentu byla potřeba právního zakotvení vysokého standartu práv a svobod, o který vyspělý svět usiloval snahou obnovit demokratické a humanistické tradice. Listina stanovuje zásady, na kterých je založen demokratický právní stát ČR (Janků, 2022; Wintř, 2020).

Koncepce LZPS:

- vychází z neporušitelnosti lidských práv, práv občana a svrchovanosti zákona;
- je nejvyšším pravidlem pro činnost orgánů moci výkonné, soudní a parlamentu;
- je záštitou svobodného a důstojného života lidí a nepřekročitelným omezením moci;
- je zárukou právních, politických a sociálních jistot občanů;
- je univerzálního charakteru a její dodržování je v zájmu všech;
- odpovídá Všeobecné deklaraci lidských práv a mezinárodním paktům o občanských, politických, hospodářských, sociálních a kulturních právech;
- její filozofie je nedílnou součástí filozofie demokratické společnosti jako celku (Janků, 2022).

Listina základních práv a svobod je tvořena preambulí a 44 články, které jsou rozděleny do šesti hlav:

Preambule uznává zásadu respektu k přirozeným právům občana, člověka a uznání svrchovanosti zákona. Preambule navazuje na hodnoty a principy humanismu, demokracie a samosprávy a zahrnuje taktéž morální odsouzení trpkých zkušeností v době, kdy lidská práva a svobody byly potlačovány (Man a Schelle, 2013).

Hlava první (čl. 1–4) – Obecná ustanovení

První hlava konkretizuje všeobecné právní principy, které se vztahují k celé LZPS a právního řádu. Vymezuje vztah státu k občanovi, ale i vztah občana ke státní moci. Zakotvuje základní právní východiska, kterými stanovuje obecný právní režim celé LZPS, a tím i základů postavení jednotlivce. Uvádí zákaz odnárodňování, důstojnost v právech, principy demokratického a právního státu a vlastnosti základních práv (Husseini, 2021).

Hlava druhá (čl. 5–23) – Lidská práva a základní svobody

Hlavu druhou představují dva oddíly, kdy první se zabývá základními lidskými právy a svobody (čl. 5–16) a druhý politickými právy (čl. 17–23). V prvním oddíle se LZPS zabývá základními právy a svobody, mezi které patří způsobilost mít práva, právo na život, nedotknutelnost osoby v soukromí, osobní svobodu a další. Oddíl dále vymezuje subjekt práv a svobod. Dále je v této hlavě člověku zaručena nedotknutelnost jeho osoby, zachování důstojnosti, právo vlastnit majetek, svoboda pohybu a pobytu, svoboda myšlení, svědomí či náboženského vyznání. Oddíl druhý charakterizuje svobodu projevu, nepřípustnost cenzury, právo na shromažďování a svobodné sdružování, petiční právo a právo na informace. Závěrečný článek druhé hlavy se zabývá odporem občanů v případě narušení demokratických principů (Man a Schelle, 2013).

Hlava třetí (čl. 24–25) – Práva národnostních a etnických menšin

Hlava třetí vytyčuje práva národnostních a etnických menšin a zaručuje těmto občanům rozvíjení vlastní kultury, právo na vzdělání ve svém jazyce, všestranný rozvoj a právo užívat svůj jazyk v úředním styku. Hlava vychází z toho, že příslušnost k národnosti nebo menšině nesmí osobě učinit újmu a nesmí občana ČR nijak znevýhodňovat. Článek 24 se zabývá zákazem diskriminace pro příslušnost k národnostní menšině. Článek 25 se zabývá právy příslušníků národnostních a etnických menšin občanů ČR (Kühn, 2022).

Hlava čtvrtá (čl. 26–35) – Hospodářská, sociální a kulturní práva

Hlava čtvrtá komplexně upravuje právo občana ČR v ekonomické sféře, sociálních vztazích, vzdělávání a životního prostředí. Hlava určuje právo na podnikání a provozování jiné výdělečné činnosti a právo na svobodnou volbu povolání. Právem každého občana je podle čtvrté hlavy právo na sdružování v odborových organizacích, právo na speciální podmínky vytvořené pro ženy, zdravotně hendikepované a mladistvé, právo na stávku, právo na zabezpečení ve stáří, právo na ochranu zdraví při výkonu práce, právo na příznivé životní podmínky a právo na péči o ženy v těhotenství. Tato práva uvedená ve čtvrté hlavě vyžadují většinou vynaložení nějakých (peněžních, materiálních) prostředků ze strany státu, a proto nároky na ně musejí být zákonem specifikovány (Husseini, 2021).

Hlava pátá (čl. 36–40) – Právo na soudní a jinou právní ochranu

Pátá hlava vytyčuje právo na možnost domáhat se stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu nebo jiného orgánu ve stanovených případech. Každý subjekt (občan) má právo na spravedlivý proces a odepření své výpovědi, pokud by znamenala nebezpečí trestního stíhání. Dále je zde zahrnuto právo na tlumočníka, právo na

právní pomoc, právo na zákonného soudce. Hlava taktéž zaručuje rovnost všem účastníkům řízení před soudy nebo jinými státními orgány a orgány veřejné správy. Dále je zde zakotveno, že pouze soud může rozhodovat o vinně a trestu za trestný čin (Man a Schelle, 2013).

Hlava šestá (čl. 41–44) – Ustanovení společná

Hlava šestá obsahuje interpretační a realizační pravidla, výjimky a omezení některých základních práv a svobod. Dále se zabývá omezením některých práv, právem azylu a vymezuje pojem „občan“ pro každého člověka v případě základních lidských práv a svobod, které LZPS přiznává bez ohledu na státní příslušnost (Kühn, 2022).

2.3 Souhrn

Základní lidská práva jsou taková práva, která jsou konkrétní bytosti dána od okamžiku narození a jsou trvalá a komplexně nezrušitelná, nezczitelná, nezadatelná a nepromlčitelná. Svobodu lze definovat jako možnost, případně schopnost jednat, rozhodovat nebo volit podle své vůle a nést za to přiměřenou odpovědnost.

Zakotvení základních lidských práv a svobod je důležité z důvodu ochrany lidské důstojnosti, kdy základní práva a svobody chrání lidskou důstojnost a zajišťují, že každý jedinec bude respektován a bude mu poskytnuta příslušná ochrana před diskriminací.

Důležitým milníkem se stalo vyhlášení Všeobecné deklarace lidských práv, která vymezuje základní lidská práva a svobody, které by měly být chráněny a respektovány v každém státu.

V České republice jsou základní lidská práva a svobody zakotvena Listinou základních práv a svobod, která je součástí Ústavy ČR, tedy ústavního pořádku.

3 MOŽNOSTI OMEZENÍ LIDSKÝCH PRÁV A SVOBOD

Při mimořádné události, mezi které lze řadit přírodní katastrofy, ozbrojené konflikty, havárie a pandemie, může docházet v rámci jejich řešení k omezení lidských práv a svobod. Pokud mimořádnou situaci nelze odvrátit běžnou činností složek a dalších zodpovědných složek s použitím běžných postupů, musí hejtman kraje, Vláda ČR nebo Parlament ČR vyhlásit jeden z krizových stavů. Krizový stav se vyhláší, pokud se jedná o situaci ohrožující životy, zdraví, majetek, životní prostředí, vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek. Na základě vyhlášeného krizového stavu mohou příslušné krizové orgány vydávat krizová opatření, která slouží k vyřešení nebo zpomalení vzniklé situace. Orgány krizového řízení k vyřešení mimořádné události mohou na základě Ústavy ČR omezit některá základní lidská práva a svobody (Vaníček, 2017).

Práva a svobody mohou být však omezena pouze v rozsahu, který je nezbytný a přiměřený k řešení mimořádné situace. Konkrétní možnosti omezení základních lidských práv a svobod během výjimečného stavu jsou určeny právním rámcem každé země. Omezení lidských práv a svobod jsou často nezbytná k zajištění veřejné bezpečnosti a zabránění dalšímu poškození jednotlivců a komunit (Nováková, 2014).

V mnoha zemích má vláda pravomoc vyhlásit výjimečný stav, který umožňuje dočasně omezit některá lidská práva, aby reagovala na nastalou krizi. Vláda musí zajistit, aby všechna omezení byla dočasná a aby byla zrušena, jakmile mimořádná situace pomine (Holec, 2021).

Během mimořádné situace nelze omezit úplně všechna základní práva, např. právo na život, zákaz mučení a jiných forem krutého, nelidského nebo ponižujícího zacházení (Man a Schelle, 2013).

3.1 Krizový zákon

Krizový zákon č. 240/2000 Sb., je zákon vztahující se na krizové řízení a ochranu obyvatelstva. Krizový zákon představuje klíčový nástroj pro ochranu obyvatelstva a majetku v případě mimořádných událostí a poskytuje rámec pro koordinaci činností jednotlivých orgánů a subjektů v situacích, kdy je zapotřebí rychlého a efektivního řešení krizových situací. Pro omezování lidských svobod a práv v době krizových stavů slouží především krizový zákon. Platnost zákona je od 9. 8. 2000 a účinnosti nabyl 1. 1. 2002. Zákon stanovuje povinnosti a pravomoci například pro samosprávu a orgány státní správy.

Povinností těchto subjektů je zajištění připravenosti na krizové situace, s nimiž souvisí i přijímání opatření pro zmírnění možných škod a ochranu obyvatelstva (Vaníček, 2017).

Při vyhlášení některého z krizových stavů se omezením lidských práv a svobod konkrétně zabývá § 5, 6, a 7 krizového zákona. Zmíněné paragrafy popisují, jak, jakým způsobem a která lidská práva mohou být omezena při vyhlášení krizového stavu (Česko, 2000).

3.1.1 Omezení práv občanů

Konkrétními právy občanů ČR, které krizový zákon č. 240/2000 Sb., může omezit se zabývá § 5 krizového zákona. Zákon popisuje, která práva občanů mohou být omezena, na jakou dobu a v které situaci (Vaníček, 2017).

Paragraf charakterizuje, že při vyhlášení stavu ohrožení státu nebo nouzového stavu může být omezeno ve stanoveném rozsahu na nezbytně nutnou dobu:

- právo na svobodu pobytu a pohybu v prostoru, ve kterém hrozí nebo již probíhá krizová situace;
- právo na stávku, která by mohla mít za následek omezení nebo dokonce přerušování záchranných a likvidačních prací;
- právo na podnikání, které by nějakým způsobem mohlo ohrozit provádění krizových opatření či dokonce tyto opatření přerušit;
- právo na shromáždění v prostoru, ve které hrozí nebo již probíhá krizová situace;
- právo užívací a vlastnické, ve kterém fyzické nebo právnické osoby, které vlastní majetek jim nuceně může být omezen, vypůjčen, či odebrán z důvodu ochrany zdraví, majetku, života, životního prostředí, které ohrožuje krizová situace. Fyzickým nebo právnickým osobám, kterým byl nějakým způsobem omezen jejich majetek je poskytnuta adekvátní náhrada za tento majetek;
- právo na nedotknutelnost obydlí a osoby, kdy osoby mohou být evakuovány z místa ohrožení, aby nemohlo dojít k jejich bezprostřednímu ohrožení na životě, či zdraví. (Česko, 2000).

Tato práva by měla být omezena pouze v rozsahu, který je nezbytný a přiměřený k řešení krizového stavu, měla by být dočasná, a měla by být zrušena pominutím krizové situace (Nováková, 2014).

3.1.2 Oprávnění Vlády ČR

Paragraf 6 krizového zákona č. 240/2000 Sb., upravuje pravomoci Vlády ČR v době trvání nouzového stavu. Paragraf dále popisuje oprávnění, nařízení, povinnosti, zákazy, jejich délku trvání, které vláda může vydávat v době krizové situace (Vaníček, 2017).

V době nouzového stavu má Vláda ČR oprávnění ve stanoveném rozsahu a na nezbytně nutnou dobu nařídit:

- pracovní výpomoc nebo povinnost poskytnout věcné prostředky;
- zákaz pobytu, vstup nebo pohybu obyvatel ve stanoveném území nebo místech;
- okamžité stavební práce, terénní úpravy, odstranění staveb či prostorů z toho důvodu, aby došlo k zamezení ohrožení krizovou situací;
- evakuaci majetku a osob z vymezeného území;
- zakázat pobyt, vstup nebo pohyb obyvatel ve stanoveném území nebo místech (Česko, 2000).

V době trvání nouzového stavu je Vláda ČR dále oprávněna:

- nařídit přemístění osob, které jsou uvězněny nebo jsou ve vazbě, do jiného vězeňského zařízení. Těmto osobám může být také zakázán volný pohyb mimo věznici;
- nařídit hasičům nebo vojákům provádění krizových opatření;
- přijímat opatření, které mají za úkol ochranu státních hranic nebo osob bez státní příslušnosti v oblastech jaderných zařízení, nebezpečných chemických látek nebo zdrojů ionizujícího záření;
- nařídit přednostní zásobování sociálních, zdravotnických a dětských zařízení, bezpečnostních sborů, ozbrojených sil, složek IZS (v případě, že se podílejí na plnění krizových opatření), prvku kritické infrastruktury (v nezbytném rozsahu);
- nařídit péči o děti a mládež, pokud tato péče nemůže být vykonána rodiči nebo zákonnými zástupci v krizových situacích;
- zabezpečit dávky důchodového pojištění, nemocenského pojištění, státní sociální podpory, důchodového zabezpečení, dávky sociální péče a dávky pomoci v hmotné nouzi a jejich výplatu (Česko, 2000).

V době nouzového stavu je Vláda ČR dále oprávněna nařídit zákaz:

- ukládání peněžních prostředků na účty, které jsou v zahraničí;
- prodeje zaknihovaných cenných papírů a cenných papírů, které emituje osoba se sídlem nebo trvalým pobytem v ČR;
- provádění všech plateb, které přichází do ČR ze zahraničí mezi osobami, které poskytují platební služby a jejich pobočkami;
- zřizování účtů v ČR jedincům, kteří mají trvalý pobyt nebo sídlo mimo území ČR;
- provádění všech plateb, které jsou odesílány z ČR do zahraničí mezi osobami, které poskytují platební služby a jejich pobočkami;
- získávání cenných papírů, zaknihovaných cenných papírů a peněžních prostředků, které emituje osoba s trvalým sídlem nebo pobytem mimo území ČR;
- úvěrů, které jsou přijímány od osob, které mají trvalé sídlo nebo bydliště mimo ČR (Česko, 2000).

3.1.3 Nařízení Vlády ČR

Na základě 7 paragrafu zákona 240/2000 Sb., o krizovém řízení je Vláda ČR oprávněna v době trvání nouzového stavu vedle opatření, které jsou uvedeny v § 6 odst. 1 až 3 nařídit:

- omezení vstupu do ČR osobám, které nemají občanství ČR;
- zesílení kontroly, která se zabývá skladováním nebezpečných chemických látek, jaderných materiálů, geneticky modifikovaných organismů a biologických agens (Česko, 2000).

3.2 Možná omezení základních práv a svobod

Pokud dojde ke vzniku či hrozbě krizové situace, která zásadním způsobem ohrožuje zdraví a životy obyvatelstva, jejich majetek či životní prostředí, tak se musí přijímat krizová opatření. Krizová opatření jsou souborem preventivních a reaktivních kroků, které jsou určeny k vyřešení, zmírnění nebo odstranění krizové situace a vzniklých následků jimiž zasahují do práv a povinností osob. Krizová opatření vyhláší Vláda ČR, hejtmani kraje nebo starostové obcí a mohou buď přímo či nepřímo zasahovat i do práv a svobod obyvatelstva. Krizová opatření jsou uvedena například v krizovém zákoně, ale mohou se jimi zabývat i jiné zákony či právní předpisy, které lze využívat při vyhlášení některého z krizových stavů. Pokud krizové opatření, které je vyhlášeno, překročí znění dotčeného zákona, tak se může jednat o protiústavnost a takové opatření by mělo být upraveno, či dokonce zrušeno. Důležité je uvést, že krizová opatření se mohou vyhlášovat pouze v mezích zákonů (Kühn, 2022).

3.2.1 Právo na nedotknutelnost osoby a jejího obydlí

Článek 7 odstavce 1 LZPS zaručuje právo na nedotknutelnost osoby a jejího obydlí. Tento článek uvádí, že nemůže nikdo neoprávněně vstoupit do obydlí osoby, která ho vlastní. Omezení tohoto práva může být pouze v souladu se zákonem. Tyto práva mohou být omezená například pro zajištění národní bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, ochrany práv a svobod druhých, ochrany života nebo zdraví obyvatel, pro odvrácení hrozby nebezpečí či veřejného pořádku. Před tímto omezením by měla být vykonána evakuace osob z míst, které ohrožují jejich zdraví, životy nebo majetkové hodnoty. Jsou i případy, kdy evakuované osoby nechtějí opustit svůj majetek a tím pádem znemožňují provádění záchranných a likvidačních prací (Vaníček, 2017).

3.2.2 Právo vlastnit majetek

Článek 11 odstavce 1 LZPS zaručuje právo vlastnit majetek. Zde lze dojít k omezení tohoto práva. Ve veřejném zájmu může dojít k vyvlastnění nebo nucenému omezení práva na vlastnění majetku, ale jen v případě odpovídající náhrady v přiměřené lhůtě za daných podmínek, které stanoví zákon. Při stavu nouze nebo v naléhavých případech, může dojít na nezbytně nutnou dobu, v přiměřené míře k použití vlastníkově věci, pokud si to situace vyžaduje, aby se mohla adekvátně řešit nastalá situace. V takovém případě je vlastníkově nahrazena přiměřená náhrada za užití tohoto majetku (Vaníček, 2017).

3.2.3 Právo svobody pohybu a pobytu

Článek 14 odstavce 1 LZPS zaručuje svobodu pohybu a pobytu. K omezení dochází jen v případech, kdy je ohrožena bezpečnost státu, ochrana zdraví nebo veřejného pořádku, ale i z důvodu ochrany morálky nebo v boji se zločinností. V tomto případě může jít například o omezení vstupu, pohybu nebo pobytu v území, které může být nebo je postižené mimořádnou událostí, ale jen na nezbytně nutnou dobu v nezbytném rozsahu (Vaniček, 2017).

3.2.4 Právo shromažďovací

Článek 19 odstavce 1 LZPS zaručuje shromažďovací právo. I zde může dojít k omezení tohoto práva v území nebo prostoru, který je postižen mimořádnou událostí nebo v případech, kde se obyvatelstvo shromažďuje na veřejných místech a je zde nutné zajistit ochranu zdraví, veřejného pořádku, mravnosti, majetku obyvatel, ale i zajistit bezpečnost státu a osob. Pokud je právo shromažďovací omezeno, tak ve většině případů dojde i k omezení svobody pohybu a pobytu, ale jen na nezbytně nutnou dobu v nezbytném rozsahu (Vaniček, 2017).

3.2.5 Právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost

Článek 26 odstavce 1 LZPS zaručuje právo na podnikání a provozování hospodářské činnosti. Omezit se mohou pouze takové podniky, které buď přímo nebo nepřímo mohou omezit či ohrozit provádění krizových opatření. Jako jeden z příkladů může být, že se omezí činnosti, které souvisí s dopravními službami v místech, kde se provádí evakuace nebo se může zakázat provoz podnikatelských činností v prostorech, v nichž se provádí evakuace obyvatelstva. I zde je omezení vyhlášováno na nezbytně nutnou dobu a ve stanovém rozsahu (Vaniček, 2017).

3.3 Souhrn

Vláda má pravomoc vyhlásit výjimečný stav, který umožňuje dočasně omezit některá lidská práva, aby reagovala na nastalou krizi. Vláda musí zajistit, aby všechna omezení byla dočasná a aby byla zrušena, jakmile mimořádná situace pomine. Během mimořádné situace nelze omezit úplně všechna práva, například právo na život, zákaz mučení a jiných forem krutého, nelidského nebo ponižujícího zacházení.

Krizový zákon je klíčovým zákonem souvisejícím s omezováním lidských práv a svobod v době krizových stavů.

Mezi možná práva, která lze omezit v krizových stavech patří právo vlastnit majetek, právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost, právo svobody pohybu a pobytu, právo shromažďovací a právo na nedotknutelnost osoby a jejího obydlí.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 CHARAKTERISTIKA MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

V této kapitole autor charakterizoval vybranou mimořádnou událost vztahující se k praktické části diplomové práce. Na základě vybrané mimořádné události bude pomocí dotazníkového šetření vyhodnocovat účinnost krizových opatření, které omezovaly lidská práva a svobody. Autor práce si vybral jako mimořádnou událost pandemií koronaviru SARS-CoV2., způsobující onemocnění COVID-19.

4.1 Pandemie COVID-19

Pandemie SARS-CoV2, také známa jako pandemie Covid-19, je globální pandemie způsobená novým koronavirem, která zasáhla celý svět začátkem roku 2020. Poprvé se tento koronavirus objevil v čínském městě Wu-čan v prosinci 2019. Ve velmi krátké době se vir rozšířil do celého světa a způsobil mnoho úmrtí a trvalých následků (Peřan, Cmorej a Nesvatba, 2020).

Světová zdravotnická organizace (WHO) 11. 3. 2020 klasifikovala koronavirovou situaci jako pandemií. Pandemii se může definovat jako „*hromadný výskyt infekčního onemocnění lidí zasahující do více kontinentů.*“ (Kraus, 2005, str. 590).

Rabadán (2020) charakterizuje koronaviry jako RNA viry vyskytující se převážně u zvířat, které se v průběhu času přenesly i na člověka. Vir se šíří především kapénkovou infekcí, tedy přímým kontaktem s nakaženou osobou nebo předměty, které s ní přišly do styku. Jelikož se koronavirus SARS-CoV2 může přenést během kýchání, kašlání nebo obyčejné řeči, je jeho rozšíření velice snadné. Na základě těchto charakteristik se vláda každé země snažila svými nástroji předejít masovému šíření tohoto onemocnění.

Vir Covid-19 způsobuje onemocnění horních dýchacích cest v závislosti na vážnosti a infekčnosti viru. Mezi hlavní příznaky onemocnění Covid-19 patří: zvýšená teplota nebo horečka, kašel, obtíže s dýcháním, ztráta čichu/chuti, únava, průjem, nevolnost, rýma, bolesti krku, hlavy, zad, svalů nebo kloubů. U dětí se mohou vyskytnout tzv. covidové prsty, které jsou typické zarudlým a napučeným charakterem. Onemocnění může být i tzv. bezpříznakového (asymptomatického) průběhu, které je typické absencí klinických příznaků. Přítomnost viru se dá prokázat pouze testováním. Osoby, které jsou pozitivní mohou být infekční a nakazit ostatní jedince. U každého jedince se příznaky onemocnění a jejich intenzita projevuje individuálně (Peřan, Cmorej a Nesvatba, 2020).

Vláda ČR ve dne 12. března 2020 na základě nepříznivého vývoje pandemické situace vyhlásila nouzový stav z účinností na maximální možnou dobu bez souhlasu sněmovny, tedy na 30 dní. Na základě tohoto nouzového stavu začaly platit mimořádné krizové opatření, které měly šíření onemocnění zpomalit, popřípadě úplně zastavit. Vláda nouzový stav prodlužovala, rušila nebo opakovaně vyhlášovala na základě průběhu pandemické situace (Česko, 2020).

Přehled nouzových stavů v ČR způsobených pandemií koronaviru:

- 12. března 2020 – 17. května 2020
- 5. října 2020 – 14. února 2021
- 15. února 2021 – 26. února 2021
- 27. února 2021 – 11. dubna 2021
- 26. listopadu 2021 – 25. prosince 2021

Většina nakažených lidí zažila mírné až středně závažné onemocnění dýchacího ústrojí a zotavila se bez nutnosti zvláštní léčby. Ohroženými skupinami onemocnění jsou starší lidé, kteří mají zhoršený zdravotní stav vinnou kardiovaskulárního onemocnění, cukrovky, rakoviny nebo chronického respiračního onemocnění. Ohrožené skupiny mají větší pravděpodobnost vzniku vážného onemocnění. Nicméně onemocnět a zemřít může jakákoliv osoba, v jakémkoliv věku. Důležitým faktorem, který zabraňuje a zpomaluje šíření onemocnění, je kvalita informovanosti o samotné nemoci a faktorech jejího šíření (Rabadán, 2020).

4.2 Pandemická krizová opatření

V této podkapitole se autor věnuje vybraným krizovým opatřením, která Vláda ČR vydala pro boj proti pandemii koronaviru. Cílem Vlády ČR bylo zastavit nebo zpomalit šíření nákazy. Krizová opatření byla vydávána v souladu s krizovými zákony, kdy 12. března 2020 byl vyhlášen nouzový stav. Nouzový stav způsobil, že vláda mohla bez váhání vydávat vládní usnesení, kterými vyhlášovala jednotlivá protipandemická opatření (Česko, 2020).

Krizová opatření mohou být přijímána pouze v souladu s vyhlášením jednoho z krizových stavů (Vilášek, 2009).

Nouzový stav

Vláda ČR ve dne 12. března 2020 na základě nepříznivého vývoje pandemické situace vyhlásila usnesením č. 194 nouzový stav s účinností na maximální možnou dobu bez souhlasu sněmovny, tedy na 30 dní.

Usnesení č. 194 Vlády ČR ze dne 12. března 2020 bylo prvním a nejdůležitějším usnesením týkající se boje proti koronaviru. Vláda v souladu s 5. a 6. článkem Ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky vyhlásila pro území ČR z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru na území ČR nouzový stav na dobu 30. dnů. Vláda dále nařídila na základě § 5 § 6 zákona č. 240/2000 Sb., krizového zákona, krizová opatření, která sloužila pro řešení vzniklé krizové situace, jejichž provedení stanovila vláda samostatným usnesením. Usnesení dále ukládalo předsedovi vlády řídit a koordinovat úkoly v souvislosti s bojem proti pandemií. Všechna ostatní usnesení o přijetí krizového opatření se vztahují a opírají v návaznosti na toto usnesení (Česko, 2020).

Jednotlivá krizová opatření přijatá v návaznosti na nouzový stav:

4.2.1 Uzavření kulturních, sportovních a dalších akcí

Vláda ČR přijala usnesením č. 199 ze dne 12. března 2020 krizové opatření týkající se zákazu stravovacích služeb a pořádání kulturních, sportovních a dalších akcí s účastí nad 30 osob. Vláda tímto usnesením zakazuje přítomnost veřejnosti v provozovnách stravovacích služeb mezi 20:00 hod a 6:00 hod., dále zakazuje činnost provozoven stravovacích služeb umístěných v nákupních centrech s prodejní plochou větší než 5 000 m². V neposlední řadě vláda zakázala přítomnost veřejnosti v posilovnách, koupalištích, soláriích, saun, wellness služeb, knihoven, galerií, hudebních a společenských klubů. Toto opatření se na základě

dalších usnesení postupně upravovalo, například počet osob, prodejní plocha, hodiny atd. (Česko, 2020).

4.2.2 Uzavření školských zařízení

Vláda usnesením č. 201 ze dne 12. března 2020 přijala krizové opatření, ve kterém zakazuje osobní přítomnost žáků ve školách a školských zařízeních podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání. Dále vláda zakázala přítomnost studentů na vysokých školách, základních uměleckých školách, jednoletých kurzech cizích jazyků s denní výukou a účastníků zájmového vzdělávání ve školských zařízeních. Školní výuka se z prezenční formy přesunula na distanční formu výuky, tudíž nedošlo k omezení práva na vzdělání (Česko, 2020).

4.2.3 Uzavření služeb, obchodů a maloobchodů

Vláda ČR usnesením č. 211 ze dne 14. března 2020 přijala krizové opatření, ve kterém zakázala provoz restaurací a obchodů s výjimkou potravin, lékáren, drogerií, čerpacích stanic či prodejen zboží denní potřeby. Výjimku tvořily provozovny zajišťující stravování pro zdravotní a sociální služby (Česko, 2020).

4.2.4 Zákaz přeshraničního pohybu

Dne 13. března 2020 Vláda ČR přijala krizové opatření usnesením č. 203, ve kterém nařizovala s účinností od 16. března 2020 zákaz vstupu pro všechny cizince, s výjimkou cizinců pobývajících s přechodným pobytem nad 90 dnů nebo trvalým pobytem na území ČR. Dále usnesení nařizovalo zákaz občanům ČR a cizincům s trvalým pobytem vycestovat z území ČR. Vláda ČR až na výjimky tímto opatřením uzavřela státní hranice (Česko, 2020).

4.2.5 Zákaz volného pohybu osob

Usnesením č. 215 ze dne 15. března 2020 přijala vláda krizové opatření, ve kterém s účinností ode dne 16. března 2020 do 24. března 2020 zakazovala volný pohyb osob na území celé ČR, s výjimkou cest do zaměstnání nebo výkonu podnikatelské nebo jiné odborné činnosti a nezbytných cest za rodinou nebo blízkými osobami. Výjimku dále tvořily cesty k obstarávání základních životních potřeb, cest do zdravotnických zařízení a zařízení sociálních služeb a cest za účelem vyřízení neodkladných úředních záležitostí. Usnesení č. 215 dále nařizovalo osobám pobývajícím na území ČR omezit pohyb na veřejně dostupných místech na dobu nezbytně nutnou (Česko, 2020).

4.2.6 Zákaz shromažďování

Společně s krizovým opatřením o zákazu volného pohybu osob ze dne 15. března 2020 v rámci usnesení č. 215, bylo nařízeno osobám s pobytem na území ČR omezit pohyb na veřejně dostupných místech na dobu nezbytně nutnou a pobývat v místě svého bydliště, s výjimkou specifických případů a omezit kontakty s jinými osobami na nezbytně nutnou míru. Toto nařízení bylo stále prodlužováno a rušilo se na základě jednotlivých vln a vývoje epidemiologické situace (Česko, 2020).

Usnesením č. 375 ze dne 12. dubna 2021 přišla změna mimořádného opatření o omezení shromažďování. Tato změna zakazovala spolkové, taneční, tradiční, slavnostní, pouťové akce a shromáždění, při nichž dochází ke kumulaci osob na jednom místě. Maximální možná povolená účast ve stejný čas byla stanovena na 2 osoby. Výjimku tvořily svatby a pohřby, kterých se mohlo účastnit 15 osob. Zákaz se dále nevztahoval na schůze, zasedání a podobné akce ústavních orgánů a orgánů veřejné moci a soudů (Česko, 2021).

4.2.7 Ochrana dýchacích cest

Usnesením č. 247 s účinností od 19. března 2020 přijala vláda krizové opatření, které zakazovalo všem osobám pohyb a pobyt na všech místech mimo bydliště bez ochranných prostředků dýchacích cest. Ochranným prostředkem dýchacích cest se rozumí respirátor, rouška, ústenka, šátek, šál nebo jiné prostředky, které brání šíření kapének. Usnesení dále nařizuje všem přeshraničním pracovníkům omezit pohyb na území ČR na nezbytně nutné potřeby. Povinnost nosit ochranu dýchacích cest se vztahovala, jak na vnější, tak i vnitřní prostory (Česko, 2020).

4.2.8 Povinná karanténa

Dalším mimořádným protiepidemickým opatřením, které Vláda ČR vydala, byla povinná karanténa. Toto opatření bylo vydáno 30. března 2020 usnesením č. 334. Nejdříve se jednalo o krizové opatření týkající se prodloužení zákazu vstupu na území ČR a povinné karantény pro všechny, kdo vstoupí na naše území. Následně dalšími doplňujícími usneseními byla povinná karanténa nařízena osobám, které byly během inkubační doby onemocnění ve styku s nakaženou osobou nebo pobývaly v ohnisku nákazy. Nejprve povinná karanténa trvala 14 dní ode dne odběru, později byla zkrácena na 10 dní a posléze na 7 dní. Osoba s povinnou karanténou se musela izolovat od ostatních lidí v domácnosti, při pohybu ve společných

prostorách musela používat ochranné prostředky dýchacích cest, dodržovat základní hygienická pravidla a omezovat návštěvy v domácnosti (Česko, 2020).

4.2.9 Zákaz nočního vycházení

Vláda ČR přijala krizové opatření 26. října 2020 s účinností ode dne 28. října 2020, ve kterém zakazovala volný pohyb osob na celém území ČR v době od 21:00 hod do 04:59 hodin s výjimkou cest do zaměstnání, výkonu podnikatelské nebo odborné činnosti, výkonu povinnosti veřejného funkcionáře nebo ústavního činitele a zpět do místa bydliště. Další výjimky tvořily neodkladné cesty, jejichž uskutečnění bylo nezbytné pro ochranu života, zdraví a majetku a venčení psů do 500. metrů od místa bydliště (Česko, 2020).

4.2.10 Očkování

Dne 30. listopadu 2020 Vláda ČR usnesením č. 1257 poprvé navrhla zákon o distribuci léčivých přípravků obsahující očkovací látky proti onemocnění COVID-19. Zákon se dále zabýval náhradami za újmy způsobené očkovaným osobám. Konečné znění návrhu tohoto zákona vypracovalo Ministerstvo zdravotnictví. Na základě zákona o distribuci očkovacích přípravků byla vytvořena strategie očkování (Česko, 2020).

Průběžnou aktualizaci strategie očkování ukládalo Ministerstvu zdravotnictví usnesení č. 1289 ze dne 7. prosince 2020. Strategie popisovala organizaci očkování, distribuci vakcín, indikační skupiny k očkování a etapy očkování. První očkování proti Covidu-19 začalo 27. prosince 2020. V první fázi (1.A) se na základě strategie očkování zúčastnili zdravotničtí pracovníci, pacienti hospitalizovaní v distribučních očkovacích centrech, kteří jsou starší 65 let, všeobecní praktičtí lékaři a jejich zdravotničtí pracovníci. Dále do této fáze zapadali zaměstnanci domovů pro seniory, příslušníci Armády ČR, kteří se podíleli na boji s COVID-19 a základní složky IZS. V následující fázi (1.B), která trvala od února do dubna 2021, bylo umožněno občanům registrovat se na očkování v existujících očkovacích centrech. Do této fáze zapadali ostatní zdravotničtí pracovníci, osoby ve věku starší 65 let, chroničtí pacienti s klinicky rizikovými faktory a další. Ve fázi II došlo k decentralizovanému očkování. Trvání této fáze bylo od dubna 2021 do konce očkovací kampaně. V rámci této fáze se do ČR dostaly vakcíny AstraZeneca, Johnson&Johnson, které byly určeny především do ordinací praktických lékařů. V této fázi bylo postupně ustupováno od hromadného očkování větších celků vytipovaných prioritních skupin. Od poloviny fáze došlo k očkování všech, kteří měli o očkování zájem. K 6.4.2023 bylo naočkováno 65,2 % obyvatel, to znamená 6 976 119 z 10 701 777 (Ministerstvo zdravotnictví, 2020).

4.2.11 Povinné testování pro firmy

Dne 1. března 2021 Vláda ČR vydala mimořádné opatření usnesením č. 242, které stanovilo pravidla pro antigenní testování obyvatel, samotestování zaměstnanců, povinné testování ve firmách a povinnosti poskytovatelů k hlášení do dispečinku očkování. Toto usnesení nařizovalo k účelu ochrany obyvatelstva opatření, ve kterém všichni zaměstnavatelé na území ČR, kteří jsou podnikatelem nebo státním podnikem a zaměstnávají alespoň 250 osob, musí umožnit svým zaměstnancům osobní přítomnost na pracovišti pouze za předpokladu, že zaměstnanec podstoupil v posledních 7 dnech test na přítomnost viru nebo antigenní test na přítomnost antigenu nebo zaměstnavatel na pracovišti stanoví přítomnost antigenu viru prostřednictvím poskytnutého testu zaměstnavatelem s negativním výsledkem. Zaměstnavatelé byli povinni zajistit pro své zaměstnance antigenní testy od 3. března 2021 prováděné poskytovatelem zdravotních služeb nebo testy, které šlo použít pro laickou osobu, s frekvencí alespoň jedenkrát týdně. Není-li zaměstnanec v den termínu testování přítomen na pracovišti zaměstnavatele, jeho preventivní testování se provede v den jeho příchodu na pracoviště. Zaměstnavatelé, kteří zaměstnávali 50 až 249 osob museli tyto testy zajistit nejpozději od 15. března 2021 (Česko, 2021).

4.2.12 Uzavření okresů

Vláda za účelem výskytu agresivních mutací koronaviru a předcházení onemocnění COVID-19 zavedla dne 26. února 2021 usnesením č. 299 s účinností ode dne 1. března zákaz pohybu osob mezi jednotlivými okresy. Všechny osoby mají zákaz opustit území okresu nebo hlavního města Prahy, na jehož území mají trvalý pobyt nebo bydliště. Výjimku ze zákazu tvoří cesty do zaměstnání, nezbytné cesty za účelem zajištění nezbytných potřeb, nezbytné cesty do zdravotnických zařízení a cesty za účelem vyřízení neodkladných úředních záležitostí (Česko, 2021).

4.2.13 Prokázání bezinfekčnosti

Vláda ČR schválila usnesením č. 245 s účinností od 2. března 2021 nové podmínky pro stanovení bezinfekčnosti. Prokázání bezinfekčnosti po očkování bylo ve lhůtě 22 dnů po očkování první dávky v jedno dávkovém schématu. V případě dvou dávkového schématu se bezinfekčnost osoby považovala po dokončení lhůty druhé dávky vakcíny. Platnost bezinfekčnosti očkování byla tímto usnesením stanovena na 9 měsíců (Česko, 2021).

Dne 1. července 2021 bylo tohle usnesení pozměněno dalším usnesením, které změnilo lhůtu 22 dnů na pouhých 14 dnů. Platnost bezinfekčnosti očkovaní byla poté změněna na dobu neomezenou. Bezinfekčnost se prokazovala digitálním COVID certifikátem ČR ve formě aplikace „Tečka“ (Česko, 2021).

4.3 Souhrn

Koncem roku 2019 se v čínském městě Wu-chan poprvé objevil nový typ koronaviru, který později nesl označení SARS-CoV2. Tento koronavirus způsoboval onemocnění COVID-19 a rozšířil se po celém světě. Vir se přenášel kapénkami během kýchání, kašlání nebo obyčejné řeči. Na základě toho bylo jeho rozšíření velice snadné.

Mezi hlavní příznaky viru patřil kašel, horečka, obtíže s dýcháním, ztráta chuti a čichu, únava, průjem a nevolnost.

WHO na základě rozšíření viru do více kontinentů klasifikovala koronavirovou situaci jako pandemií.

Vláda ČR na základě pandemické situace vyhlásila dne 12. března 2020 první nouzový stav, díky kterému mohla vyhlášovat jednotlivá krizová opatření s cílem ochránit obyvatelstvo a zpomalit nebo zastavit šíření viru. Vláda ČR jednotlivá krizová opatření vydávala prostřednictvím jednotlivých vládních usnesení.

Na základě pandemické situace byly uzavřeny například školské zařízení, služby, některé obchody a maloobchody, taktéž byly uzavřeny státní hranice a okresy. V neposlední řadě vláda zavedla povinnost nosit ochranu dýchacích cest ve vnitřních i vnějších prostorech, a nařídila povinnou karanténu osobám, které byly nakaženy nebo přišly do styku s virem.

5 CHARAKTERISTIKA DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

V této kapitole autor charakterizuje dotazníkové šetření, které bylo uskutečněno v rámci praktické části práce. Tato kapitola se zabývá popisem cíle výzkumu, typem výzkumu, výzkumným souborem, charakteristikou sběru dat a v neposlední řadě metodou analýzy a interpretace dat.

5.1 Cíl výzkumu

Cílem dotazníkového šetření je analyzovat a vyhodnotit účinnost mimořádných krizových protipandemických opatření, která omezovala lidská práva a svobody v době nouzového stavu ČR vyvolaného pandemií koronaviru SARS-CoV2 způsobující onemocnění COVID-19. Na základě výsledků analýzy dotazníkového šetření a metody vlastního hodnocení v podobě kontrolního seznamu vytvořeného autorem práce, je dílčím cílem navržení vhodnějších variant řešení omezování lidských práv a svobod.

5.2 Typ výzkumu

Pro zjištění názorů a postojů obyvatel okolí Valašských Klobouk a Policie ČR širšího okolí Valašských Klobouk k účinnosti mimořádných krizových opatření byla použita výzkumná metoda anketárního (dotazníkového) šetření, která spadá mezi kvantitativní typy výzkumu. Gavora (2015) tvrdí, že dotazníkové šetření je jednou z nejpoužívanějších metod pro zjištění myšlenek, pocitů, postojů, názorů a hodnot zkoumaných osob (respondentů).

Dotazníkové šetření slouží k získání odpovědí (responzí) na otevřené, uzavřené a polouzavřené otázky (položky) kladené v písemné nebo online podobě (Haig, 2018).

Pro dosažení stanovených cílů autor práce sestavil osobně dva nestandardizované dotazníky.

5.3 Výzkumný soubor

Výzkumný soubor ankety tvořili obyvatelé ($n = 633$) okolí Valašských Klobouk. Výzkumný soubor si autor zvolil z toho důvodu, že ve Valašských Kloboukách má bydliště a chce zjistit postoje a názory obyvatel a policistů na pandemii Covid-19. Druhým výzkumným souborem dotazníkového šetření byli příslušníci ($n = 18$) Policie ČR širšího okolí Valašských Klobouk. Důvodem menšího počtu výzkumného souboru příslušníku Policie ČR byl ten, že v širším okolí Valašských Klobouk se nachází menší množství obvodních oddělení. Autor práce chtěl komparovat výsledky obyvatel Valašských Klobouk s policisty, kteří zajišťovali kontrolu

dodržování protiepidemických opatření těchto obyvatel. Výběr výzkumného souboru obyvatel Valašských Klobouk a příslušníků Policie ČR byl záměrný.

5.4 Sběr dat a dotazníkové šetření

Sběr dat probíhal pomocí autorem vytvořených dvou nestandardizovaných dotazníků. První dotazníkové šetření bylo určeno obyvatelům okolí Valašských Klobouk a obsahovalo celkově 15 otázek, z toho 14 bylo uzavřených a 1 byla polouzavřená. Druhá anketa byla určena příslušníkům Policie ČR širšího okolí Valašských Klobouk a obsahovala 6 uzavřených otázek. Anketární šetření bylo obyvatelům Valašských Klobouk a příslušníkům Policie ČR zpřístupněno od 23.3.2023 do 10.4. 2023. Uskutečněno a zprostředkováno bylo online formou pomocí internetové aplikace Formuláře Google.

V období nouzového stavu ČR způsobeného v důsledku pandemické situace koronaviru SARS-CoV2 způsobující onemocnění COVID-19, byla vinnou vládních mimořádných krizových opatření omezovaná některá základní lidská práva a svobody. Toto omezování základních lidských práv a svobod bylo v rozporu s ústavním pořádkem České republiky, jelikož nedílnou součástí Ústavy ČR je Listina základních práv a svobod, která právně zakotvuje vysoký standard práv a svobod a jejich ochrany.

Dotazníkové šetření obyvatel se zaměřovalo na otázky týkající se účinnosti dodržování jednotlivých mimořádných protiepidemických opatření nařízených vládou ČR. Dále obyvatelé na stupnici hodnotili účinnost jednotlivých protipandemických opatření, vydaných proti šíření Covidu-19. V neposlední řadě se autor dotazoval obyvatel, zda jim tato opatření nezkomplikovala život.

Policistů se autor v dotazníkovém šetření tázal, zda pokutovali občany při nedodržování opatření, zda se setkali s odporem občanů při vyžadování vládních opatření. Dále se autor ptal, zda byl v době pandemie dostačující počet policistů. Stejně jako u obyvatel, tak i policistů se autor ptal, jak hodnotili účinnost jednotlivých protipandemických opatření.

Výzkumná data získaná z otázek byla na škále nemetrické stupnice (kategoriální data). Dotazník byl tvořen položkami obsahující kvalitativní binární data (ano/ne, muž/žena), kvalitativní nominální data (po celou dobu, částečně dodržoval, nedodržoval) a kvalitativní ordinální data (hodnocení epidemických opatření).

5.5 Metody analýzy dat

Analýza výzkumných dat získaných z položek dotazníkového šetření obyvatel a příslušníků Policie ČR byla provedena pomocí popisné (deskriptivní) statistiky doplněné o grafické zpracování (grafy, tabulky) vytvořených v tabulkovém procesoru Microsoft Excel. V tabulkách i grafech jsou hodnoty udávány v absolutní (n) i relativní četnosti (p). Na základě výsledků analýzy výzkumných dat, vlastního hodnocení v podobě metody checklistu, byly poté navrženy vhodnější varianty řešení omezování lidských práv v době pandemie.

6 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Tato kapitola práce se zabývá výsledky dotazníkového šetření, ve kterém se autor ptal obyvatel okolí Valašských Klobouk a příslušníků Policie ČR širšího okolí Valašských Klobouk na to, zda dodržovali po celou dobu, částečně nebo nikoliv mimořádná opatření vydávána Vládou ČR v době nouzového stavu ČR způsobeného pandemií koronaviru SARS-CoV2.

Dotazníkové šetření se skládalo ze tří částí, kdy první část se zabývala mírou dodržování mimořádných opatření, druhá část pokládala specifické otázky pro obyvatele a policisty a třetí část se zabývala analýzou účinnosti jednotlivých mimořádných opatření, kdy respondenti hodnotili vybraná mimořádná opatření na stupnici od 1 do 5 na základě účinnosti, kdy 1 představovala účinné opatření a 5 neúčinné opatření.

Výsledky autor popisoval pomocí popisné statistiky, která byla doplněna o grafické zpracování v podobě tabulek a grafů vytvořených v tabulkovém procesoru Microsoft Excel. Získaná data v tabulkách a grafech autor popsal v procentech (relativní četnosti), v závorce poté uváděl celkový počet respondentů (absolutní četnost). V dotazníkovém šetření se autor práce zabýval dodržováním a hodnocením krizových protipandemických opatření a porovnával rozdíly mezi občany a příslušníky Policie ČR.

Dotazníkové šetření bylo uskutečněno v online formě Formulářů Google a bylo dostupné od 23.3.2023 do 10.4.2023. Výběr zkoumaného souboru občanů i policistů byl záměrný.

Charakteristika výzkumného souboru

Tabulka 1 Pohlaví občanů
a příslušníků Policie ČR (autor)

	muži	ženy	celkem
občané	354	279	633
policisté	16	2	18
celkem	370	281	651
četnost	56,8%	43,2%	100%

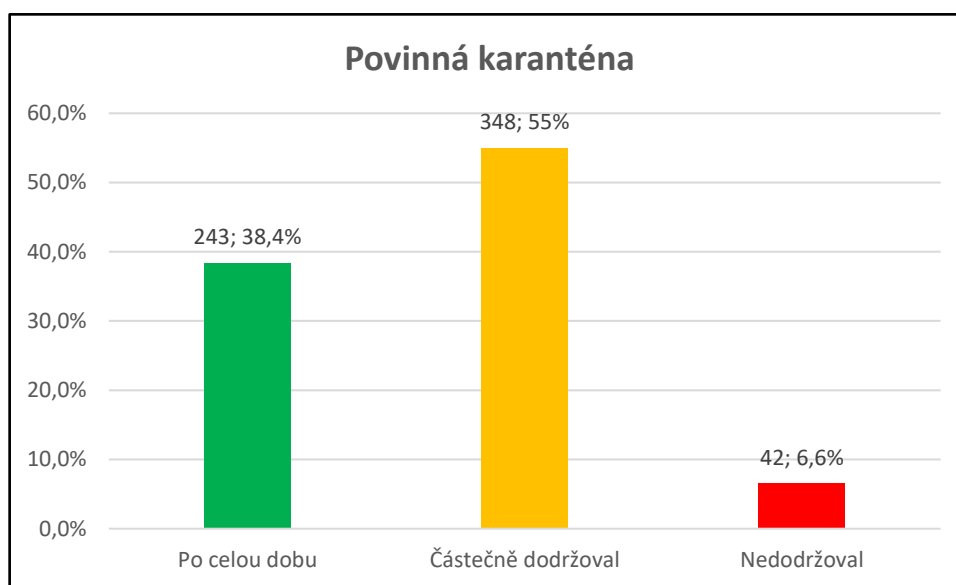
V tabulce 1 lze vidět, že celkově se anketárního šetření zúčastnilo 651 respondentů, z toho 56,8% (370) bylo mužů a 43,2% (281) žen. Respondentů z řad občanů bylo celkem 633, z toho 55,9% (354) mužů a 44,1% (279) žen. Příslušníků policie ČR širšího okolí Valašských Klobouk bylo celkově 18, z toho 89% (16) bylo mužů a 11% (2) žen.

6.1 Analýza protipandemických opatření občany

V této podkapitole se autor respondentů z řad občanů okolí Valašských Klobouk tázal na to, zda dodržovali jednotlivá krizových opatření, která vláda ČR vydávala v době nouzového stavu ČR způsobeného koronavirem. Respondenti odpovídali na základě toho, zda mimořádné opatření dodržovali po celou dobu, částečně anebo vůbec opatření nedodržovali.

Otázky jsou v této podkapitole rozdělené podle jednotlivých vybraných mimořádných opatření.

Povinná karanténa

Obrázek: 1 Hodnocení dodržování krizového opatření povinné karantény (autor)

Z grafu (Obr. 1) je patrné, že povinnou karanténu dodržovalo po celou dobu 38,4% (243) respondentů z řad občanů. Mimořádné opatření povinné karantény částečně dodržovalo 55% (348) dotazovaných. Povinnou karanténu nedodržovalo pouhých 6,6% (42).

Povinnou karanténu z velké části obyvatelé dodržovali, jelikož onemocnění tohoto typu bylo pro ně nové a nebylo o tomto onemocnění ještě dostatek informací. Lidé se viru obávali a nechtěli jej vědomě šířit dále.

Zákaz nočního vycházení

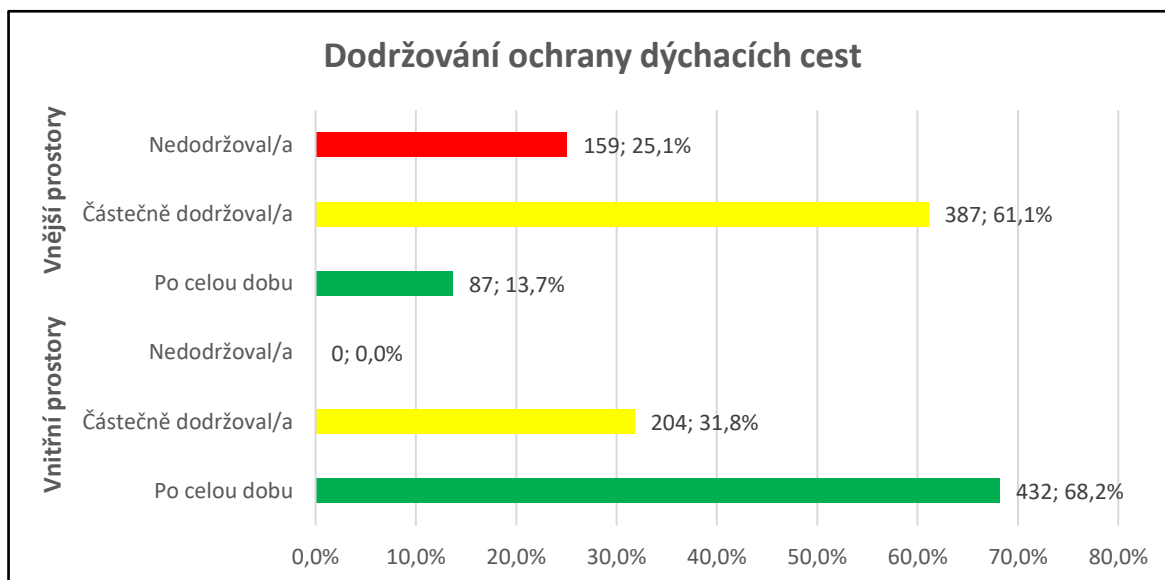
Tabulka 2 Dodržování zákazu nočního vycházení v době pandemie (autor)

	n	p
Po celou dobu	168	26,5%
Částečně dodržel/a	336	53,1%
Nedodržel/a	129	20,4%
Celkem	633	100%

Z tabulky č. 2 se dá vyčíst, že nejvíce občanů, a to 53,1% (336) zákaz nočního vycházení v době nouzového stavu dodržovalo jen částečně. Po celou dobu toto opatření dodržovalo 26,5% (168) jedinců. Mimořádné opatření nedodržovalo a omezovalo přibližně 20,4% (129) respondentů.

Zákaz nočního vycházení obyvatelé z velké části dodržovali z možného důvodu, jelikož v době tohoto nařízení bylo téměř všechno zavřené (hospody, diskotéky), tudíž obyvatelé neměli důvod opatření porušovat.

Ochrana dýchacích cest ve vnitřních a vnějších prostorech

Obrázek: 2 Hodnocení protiepidemického opatření nošení ochrany dýchacích cest ve vnitřních a vnějších prostorech (autor)

Z grafu (Obr. 2) je patrné, že ve vnitřních prostorech naprostá většina respondentů, a to 68,2% (432) dodržovala po celou dobu povinnost nosit ochranu dýchacích cest. Částečně dodržovalo tohle opatření 31,8% (204) respondentů. Žádný respondent protiepidemické opatření ochrany dýchacích cest ve vnitřních prostorech nedodržel.

Avšak povinnost nosit ochranu dýchacích cest ve vnějších prostorách na rozdíl od vnitřních dodržovalo po celou dobu pouhých 13,7% (87) dotazovaných. Přibližně 25,1% (159) respondentů nedodržovalo opatření nošení ochrany dýchacích cest ve vnějších prostorech. Nejvíce respondentů, a to 61,1% (387), částečně toto opatření dodržovalo.

Důvodem vysoké míry dodržování tohoto opatření ve vnitřních prostorech může být fakt, že koronavirové onemocnění se šířilo pomocí kapénkové infekce. K přenosu mohlo docházet pomocí kašláním, kýchaním, dotykem či pouhým dýcháním, kdy se viry mohly šířit například v celé místnosti.

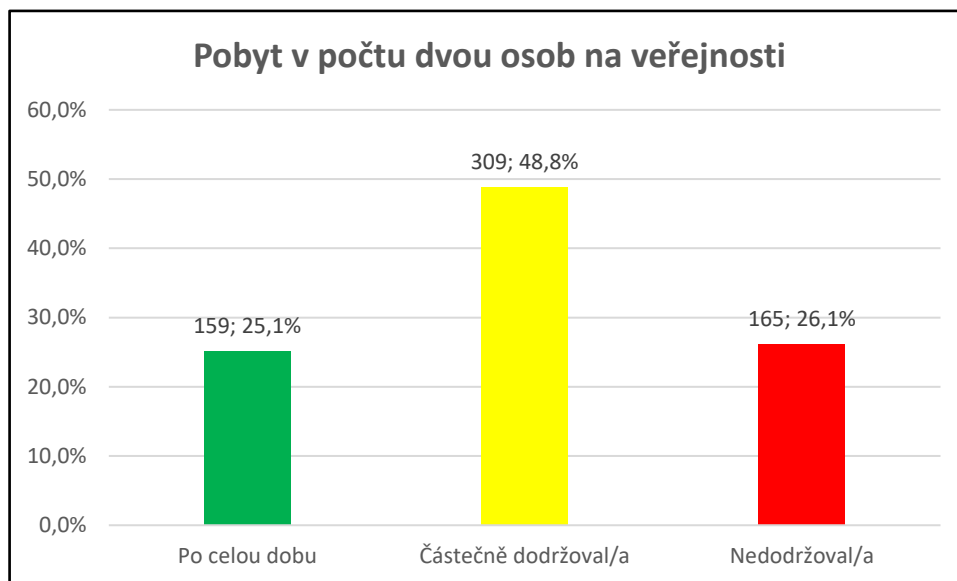
Zákaz shromažďování na veřejnosti

Tabulka 3 Zákaz shromažďování na veřejnosti
v době pandemie covidu-19 (autor)

	n	p
Po celou dobu	126	19,9%
Částečně dodržoval/a	339	53,6%
Nedodržoval/a	168	26,5%
Celkem	633	100%

Zákaz shromažďování na sportovištích, kulturních, společenských a veřejných místech dodržovalo po celou dobu 19,9% (126) respondentů. Částečně dodržovat tohle opatření se snažilo přibližně 53,6% (339) dotazovaných. Opatření nedodržovalo 26,5% (168) tázaných.

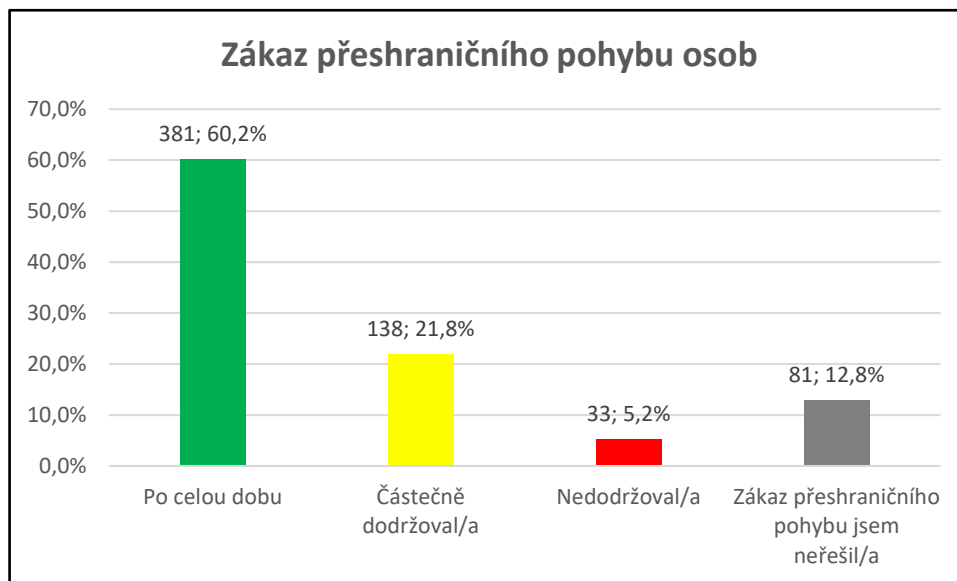
Toto opatření v jednu chvíli omezovalo styk více než dvou osob najednou, což pro některé obyvatele mohlo být velice omezující, na základě čehož se rozhodli tohle opatření nedodržovat.

Pobyt v počtu dvou osob na veřejnosti

Obrázek: 3 Hodnocení dodržování pobytu v počtu dvou osob na veřejnosti (autor)

Z grafu (Obr. 3) lze vyčíst, že 25,1% (159) dotazovaných občanů uvedlo, že pobyt v počtu dvou osob na veřejnosti dodržovali po celou dobu nařízení. Nejvíce respondentů 48,8% (309) uvedlo, že toto vydané vládní opatření dodržovalo jen částečně. Nařízení pobytu v počtu dvou osob na veřejnosti nebylo dodržováno u 26,1% (165) respondentů.

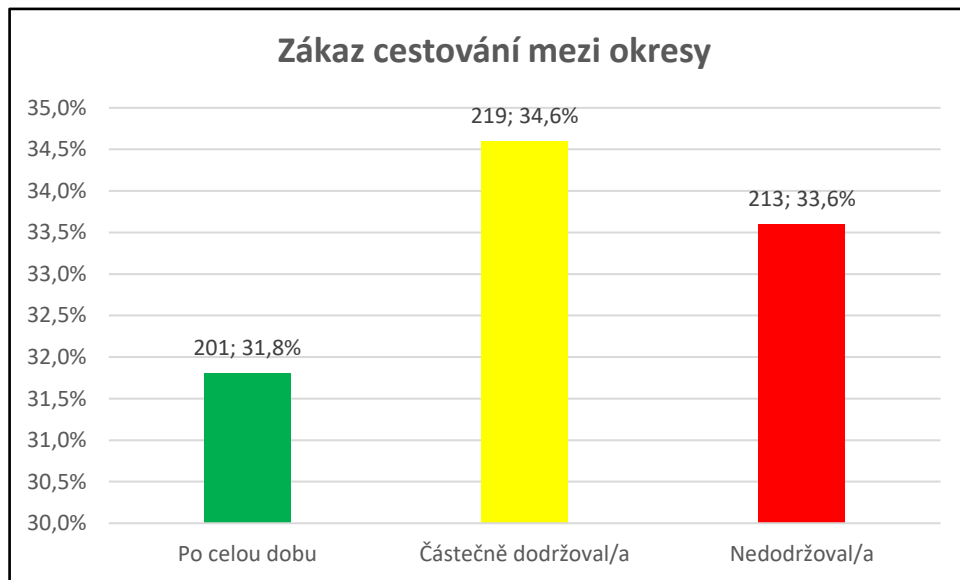
Tohle nařízení společně se zákazem shromažďování se lidé rozhodli z větší části nedodržovat z důvodu toho, že příliš omezovalo kontakt například se známými, rodinou a kamarády.

Zákaz přeshraničního pohybu osob

Obrázek: 4 Hodnocení dodržování zákazu přeshraničního pohybu osob občany (autor)

Z grafu (Obr. 4) je patrné, že největší část dotazovaných občanů 60,2% (381) po celou dobu dodržovali vydané vládní opatření, které se týkalo zákazu přeshraničního pohybu osob. Pouhých 5,2% (33) dotazovaných respondentů se rozhodlo, že se toto nařízené vládní opatření dodržovat nebudou. Zákaz přeshraničního pohybu osob se netýkalo 12,8% (81) respondentů a 21,8% (138) dotazovaných se rozhodlo dodržovat pouze částečně toto vydané vládní opatření.

Toto vládní opatření bylo z větší části dodržováno z toho důvodu, že obyvatelé neměli důvody do zahraničí cestovat nebo se obávali, že budou na hranicích pokutováni za porušení tohoto opatření.

Zákaz cestování mezi okresy

Obrázek: 5 Dodržování zákazu cestování mezi okresy občany v době pandemie covidu-19 (autor)

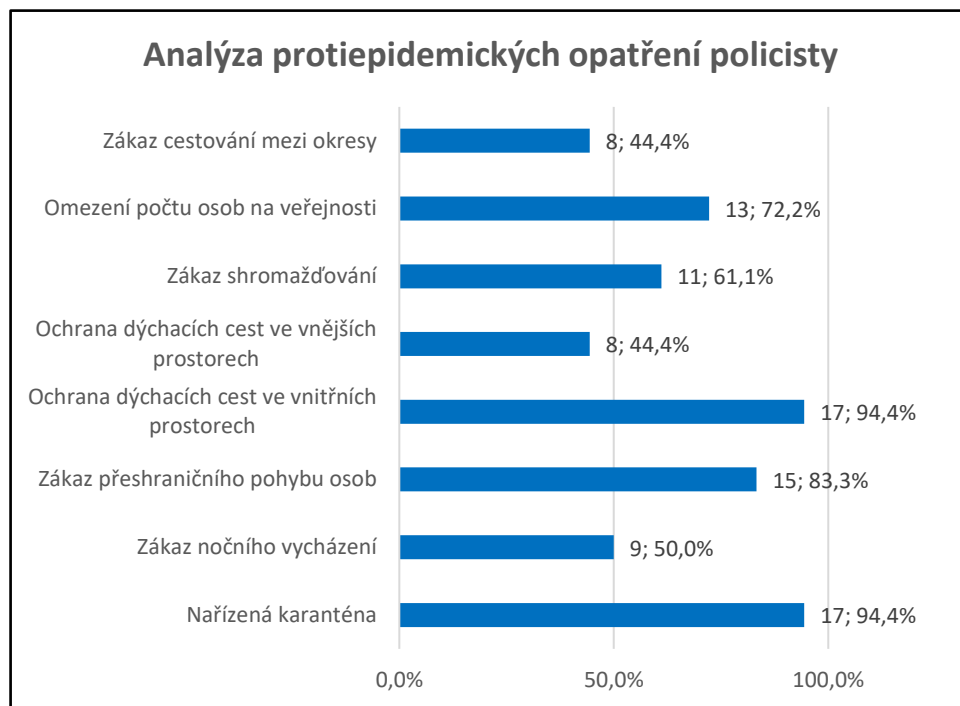
Z grafu (Obr. 5) lze vyčíst, že zákaz vycestování mezi okresy dodržovalo 31,8% (201) respondentů po celou dobu, což bylo toto opatření vládou nařízeno. Největší zastoupení z řad dotazovaných a to 34,6% (219) částečně dodržovalo zákaz vycestování mezi okresy. Toto vládní opatření nebylo dodržováno 33,6% (213) dotazovaných.

Opatření zákazu cestování mezi okresy obyvatelstvo z větší části nedodržovalo, protože si mohli myslet, že toto opatření nemá žádný vliv na zastavení šíření viru. Navíc tohle opatření velice omezovalo právo na svobodu pohybu a pobytu, jelikož obyvatelé byli uzavřeni pouze v okrese svého bydliště, a tudíž například nemohli navštěvovat známé, rodinu bydlící v jiném okrese.

6.2 Analýza protipandemických opatření příslušníky Policie ČR

Tato podkapitola se zabývá analýzou dodržování protipandemických opatření příslušníky Policie ČR širšího okolí Valašských Klobouk. Respondentů z řad policie se autor tázal, které vládní opatření mimo svou službu dodržovali.

Analýza dodržování protipandemických opatření policisty:

Obrázek: 6 Hodnocení dodržování protiepidemických opatření příslušníky Policie ČR v době pandemie covidu-19 (autor)

Grafický obrázek č. 6 charakterizuje, které vydané vládní opatření bylo u dotazovaných příslušníků Policie ČR dodržováno. Z celkového počtu 18- ti dotazovaných příslušníků Policie ČR 17 (94,4%) příslušníků uvedlo, že dodržovalo povinnost nosit ochranu dýchacích cest ve vnitřních prostorech a nařízenou karanténu. Respondenti z řad policistů dodržovali také zákaz přeshraničního pohybu osob 15 (83,3%), omezení počtu osob na veřejnosti 13 (72,2%) a zákaz shromažďování 11 (61,1%). Zákaz vycestování mezi okresy 8 (44,4%), povinnost nošení ochrany dýchacích cest ve vnějších prostorech 8 (44,4%) a zákaz nočního vycházení 9 (50,0%) byla vydaná vládní opatření, které policisty příliš dodržována nebyla.

Z grafu lze dále vyčíst, že i příslušníci Policie ČR, kteří kontrolovali jednotlivá vládní opatření, také některá opatření mimo službu nedodržovali, tím pádem s některými opatřeními úplně nemuseli souhlasit a mohla jim připadat omezující nebo zbytečná. Na základě tohoto zjištění se mohlo stát, že při porušování vládních opatření občany se policisté rozhodli místo pokutování nebo napominání, porušování neřešit nebo nechat být.

6.3 Specifické otázky pro policisty

V této podkapitole se autor práce zabývá druhou částí dotazníkového šetření, ve které se tázal na specifické otázky týkající se pandemie koronaviru příslušníků Policie ČR širšího okolí Valašských Klobouk.

Otázky se týkaly hodnocení policistů, zda při porušování vládních opatření občany pokutovali, napomínali nebo nechali být, dále se otázky zabývaly hodnocením počtu policistů v rámci kontroly dodržování vládních opatření a v neposlední řadě autora zajímalo, zda se respondent policie setkal s odporem občana v rámci vyžadování dodržování vládního opatření.

Výsledky jednotlivých otázek:

Hodnocení činnosti policistů při porušování vládních opatření občany

Tabulka 4 Hodnocení činnosti policistů při porušování vládních opatření občany (autor)

	n	p
Pokutoval	2	11%
Napomínal	10	55,6%
Neřešil (nechal být)	6	33,3%
Celkem	18	100%

Tabulka č. 4 uvádí, jak postupovali příslušníci Policie ČR v případě, že občané vydané vládní opatření porušovali. Nejvíce policistů 55,6% (10) pouze napomínali občany, kteří nařízené opatření nedodržovali. Občany při porušování vydaných vládních opatření pokutovalo pouze 11% (2) dotazovaných policistů. Celkem 33,3% (6) příslušníků policie ČR neřešilo, že občané vydané vládní opatření porušovali.

Z možného důvodu, že policisté občany při porušování opatření pouze napomínali nebo nechali být, občané opatření nemuseli dodržovat, tím pádem se pandemie mohla prodlužovat. Důvodem jen napomínání nebo neřešení porušování opatření občany mohl být ten, že sami policisté neměli příliš velkou důvěru v tato opatření.

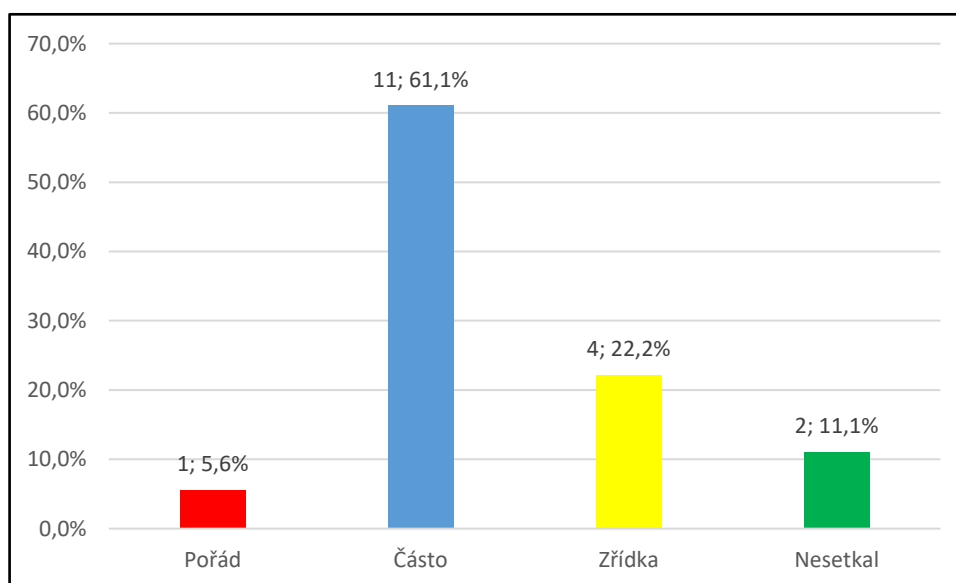
Hodnocení počtu policistů pro kontrolu dodržování vládních opatření v době pandemie

Tabulka 5 Hodnocení počtu policistů v době pandemie covidu-19 (autor)

	n	p
Ano	6	33,3%
Ne	12	66,7%
Celkem	18	100%

Z tabulky č. 5 je patrné, že 66,7% (12) dotazovaných policistů si myslí, že nebyl dostatečný počet policistů pro kontrolu vydaných vládních opatření. Naopak 33,3% (6) dotazovaných příslušníků uvedlo, že počet policistů pro kontrolu vydaných vládních opatření byl dostatečný.

Nedostačující počet policistů pro kontrolu dodržování vládních opatření mohl být z důvodu, že vydaných vládních opatření bylo velké množství a některé z nich bylo obtížné kontrolovat, zda byla dodržována.

Hodnocení odporu občanů při vyžadování dodržování vládních opatření policisty

Obrázek: 7 Hodnocení chování občanů při vyžadování dodržování vládních opatření (autor)

Grafický obrázek č. 7 charakterizuje, že 61,1% (11) dotazovaných policistů se často setkalo s odporem občanů, kteří se nějakým způsobem snažili nedodržovat vydané vládní opatření. Naopak pouze 11,1% (2) příslušníků z řad Policie ČR se nesetkávali s odporem občanů. S odporem obyvatel se zřídka setkávali 22,2% (4) policistů a nejméně 5,6% (1) policistů se

neustále setkávalo s nějakým odporem, který obyvatelé kladli, když vydané vládní opatření nedodržovali.

Jelikož občané byly z vydaných vládních opatření, které jim omezovala některá základní práva a svobody psychicky frustrovaní, mohlo docházet k větší míře odporu při jejich vyžadování policisty.

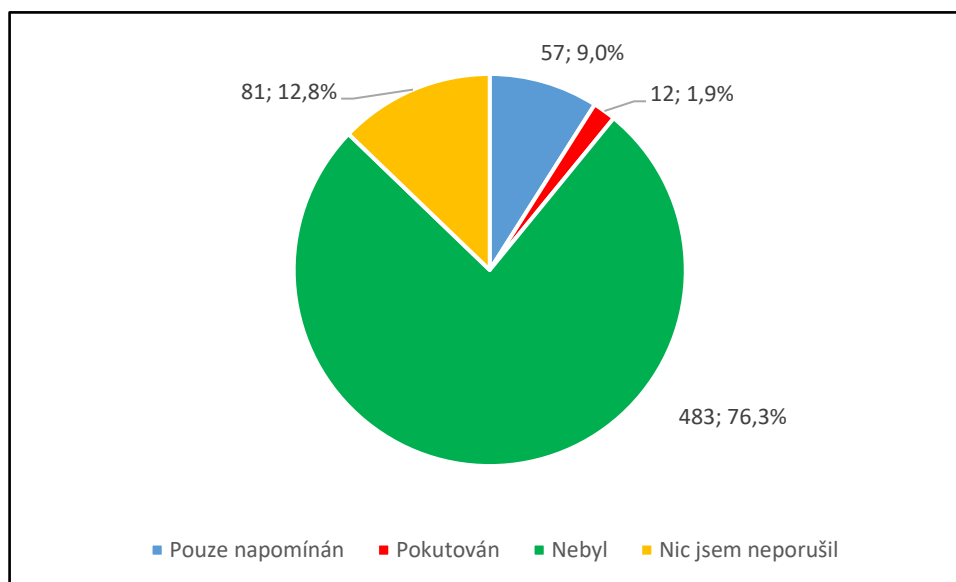
6.4 Specifické otázky pro občany

V této podkapitole se autor práce taktéž zabývá druhou částí dotazníkového šetření, ve které se tázal na specifické otázky týkající se pandemie koronaviru obyvatel okolí Valašských Klobouk.

Otázky se zabývaly trestem od příslušníků Policie ČR v případě porušení vydaného opatření, dále zda respondenti z řad obyvatel byli nuceni se nechat očkovat kvůli vydaným opatřením a v neposlední řadě se autor ptal, zda určená mimořádná opatření zkomplikovala obyvatelům profesní nebo osobní život.

Výsledky jednotlivých otázek:

Hodnocení činnosti policie v případě porušení některého z vydaných opatření občanem

Obrázek: 8 Výsledek případného porušení některého z vydaných opatření občanů

Z grafu na obrázku č. 8 lze vyčíst, že nejvíce dotazovaných občanů 76,3% (483) nebylo nijak pokutováno ani napomínáno, i když mohli vydané vládní opatření porušovat. V případě porušování vydaných vládních opatření bylo 9% (57) respondentů pouze napomínáno. Naopak pouze 1,9% (12) respondentů bylo kvůli porušování opatření pokutováno. Celkem 12,8% (81) dotazovaných občanů vydané vládní opatření neporušovalo, tím pádem nemohli být ani napomínáni nebo pokutováni.

Z grafu lze vidět, že největší část respondentů nebyla ani pokutována a napomínána z toho důvodu, že policistů nemuselo být dostatečné množství nebo z důvodu, že vydaná opatření částečně nebo po celou dobu dodržovala.

Hodnocení míry očkování

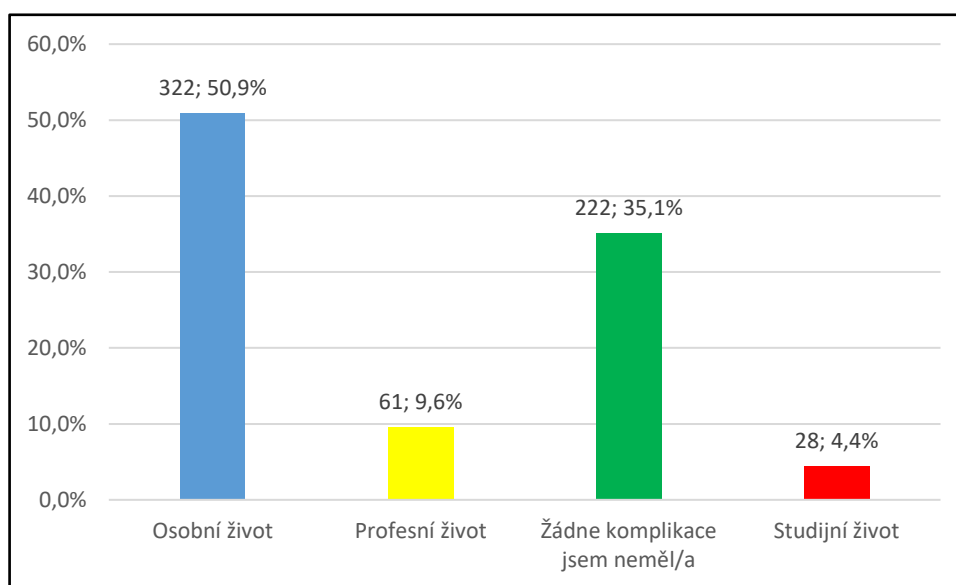
Tabulka 6 Tabulka osob
očkováných (autor)

	n	P
Ano	348	55%
Ne	285	45%
Celkem	633	100%

Tabulka č. 6 ukazuje, že se 55% (348) dotazovaných občanů muselo nechat naočkovat, naopak 45% (285) dotazovaných uvedlo, že nemuseli podstoupit očkování kvůli vydaným vládním opatřením.

Dá se říci, že někteří obyvatelé mohli být do očkování donuceni z důvodu, aby se pro ně některá opatření uvolnila (bezinfekčnost).

Komplikace protipandemických opatření

Obrázek: 9 Možné komplikace způsobené mimořádnými opatřeními (autor)

Z grafického obrázku č. 9 lze vyčíst, že 50,9% (322) dotazovaných občanů vydaná vládní opatření nejvíce zkomplikovala osobní život. Naopak nejméně 4,4% (28) respondentům opatření narušila studijní život. Celkem 35,1% (222) dotazovaných uvedená opatření nijak nekomplikovala život. Vládní opatření komplikovala 9,6% (61) občanů profesní život.

Je patrné, že vydaná opatření občanům nějakým způsobem komplikovala jejich život, jelikož pandemie byla nečekanou událostí a na základě mimořádných opatření občanům omezovala některá základní práva a svobody.

7 HODNOCENÍ ÚČINNOSTI PROTIPANDEMICKÝCH OPATŘENÍ

V této kapitole se autor práce zabýval hodnocením účinnosti vydaných vládních opatření proti šíření pandemie Covidu-19. K hodnocení účinnosti byly využity výsledky dotazníkové ho šetření, kde dotazovaní respondenti z řad veřejnosti a příslušníků Policie ČR provedli vlastní hodnocení jednotlivých uvedených vydaných vládních opatření (hodnocení na stupnici od 1 do 5, kdy 1 = účinné a 5 = neúčinné).

Pro hodnocení účinnosti opatření si autor zvolil kritérium:

- Opatření, které bylo hodnoceno kladně (číslly 1 a 2) a dosahovalo hranice nad 50 % a negativně hodnoceno (číslly 4 a 5) a nepřesahovalo hranici 24%, bylo vyhodnoceno jako účinné a označeno zelenou barvou.
- Opatření, které bylo hodnoceno negativně (číslly 4 a 5) a dosahovalo hranice nad 50 % a pozitivně hodnoceno (číslly 1 a 2) a nepřesahovalo hranici 24%, bylo vyhodnoceno jako neúčinné a označeno červenou barvou.
- Ostatní opatření byla hodnocena šedou barvou a vyhodnocena jako neutrální

7.1 Hodnocení účinnosti protipandemických opatření občany

Od respondentů z řad obyvatel Valašských Klobouk a okolí, autor zjišťoval hodnocení jednotlivých protipandemických opatření, která byla v rámci pandemie Covidu-19 vydávána nařízením Vlády ČR s cílem zamezit šíření koronaviru. Respondenti hodnotili opatření na stupnici od 1 do 5, kdy číslo 1 bylo bráno jako účinné a číslo 5 jako neúčinné.

Respondenti z řad občanů měli možnost hodnotit 14 mimořádných opatření, které byly na základě stanovených kritérií vyhodnoceny jako účinné, neúčinné a neutrální. Hodnocení účinnosti je popsáno pomocí tabulky nacházející se na další straně.

Tabulka 7 Hodnocení účinnosti protipandemických opatření obyvateli (autor)

	1	2	3	4	5
Uzavření školských zařízení	129 (20,4%)	189 (29,9%)	186 (29,4%)	45 (7,1%)	84 (13,3%)
Ochrana dýchacích cest	189 (29,9%)	189 (29,9%)	132 (20,9%)	57 (9%)	66 (10,4%)
Uzavření služeb, obchodů a maloobchodů	48 (7,6%)	135 (21,3%)	225 (35,5%)	96 (15,2%)	129 (20,4%)
Očkování	174 (27,5%)	175 (27,6%)	141 (22,3%)	60 (9,5%)	83(13,1%)
Povinné testování (firmy, školy)	144 (22,7%)	219 (34,6%)	165 (26,1%)	36 (5,7%)	69 (10,9%)
Nařízená karanténa	228 (36%)	210 (33,2%)	114 (18%)	42 (6,6%)	39 (6,2%)
Zákaz nočního vycházení	33 (5,2%)	54 (8,5%)	135 (21,3%)	111 (17,5%)	300 (47,4%)
Zákaz shromažďování	60 (9,5%)	201 (31,8%)	207 (32,7%)	84 (13,3%)	81 (12,8%)
Uzavření sportovišť a posiloven	45 (7,1%)	105 (16,6%)	134 (21,2%)	137 (21,6%)	212 (33,5%)
Zákaz nebo omezení hromadných, kulturních a sportovních akcí	111 (17,5%)	198 (31,3%)	180 (28,4%)	72 (11,4%)	72 (11,4%)
Uzavření ubytovacích a stravovacích zařízení	36 (5,7%)	156 (24,6%)	210 (33,2%)	114 (18%)	117 (18,5%)
Uzavření hranic	117 (18,5%)	123 (19,4%)	153 (24,2%)	117(18,5%)	123 (19,4%)
Uzavření okresů	42 (6,6%)	69 (10,9%)	117 (18,5%)	156 (24,6%)	249 (39,3%)
Prokázání bezinfekčnosti	138 (21,8%)	174 (27,5%)	111 (17,5%)	99 (15,6%)	111 (17,5%)

Pozn.: zelená – účinné opatření, šedá – neutrální, červená – neúčinné opatření

Tabulka č. 7 ukazuje, jak hodnotili účinnost obyvatelé okolí Valašských Klobouk protiepidemická opatření. Autor bere kladné (zelená barva) hodnocení opatření jako účinné, negativní (červená barva) hodnocení opatření jako neúčinné.

Kladné hodnocení, tedy více než 50% hlasů u známky 1 a 2 a méně než 24% hlasů u známek 4 a 5, dostali protipandemická opatření, mezi které patří uzavření školských zařízení, povinnost nošení ochrany dýchacích cest, očkování, povinné testování ve firmách a školách a nařízená povinná karanténa při styku s nakaženou osobou.

Negativního hodnocení, na které je zapotřebí více než 50% hlasů u známek 4 a 5 a méně než 24% hlasů u známek 1 a 2, dosáhlo opatření zákazu nočního vycházení, uzavření sportovišť a posiloven a zákaz cestování mezi okresy.

Všechna ostatní opatření, která nebyla vyhodnocena jako kladná nebo negativní se hodnotila šedou barvou a byla vyhodnocena jako neutrální. Mezi neutrální opatření (tedy ani pozitivní ani negativní) patřilo podle obyvatel uzavření hranic, uzavření ubytovacích a stravovacích zařízení, zákaz nebo omezení hromadných, kulturních a sportovních akcí, zákaz shromažďování a prokázání bezinfekčnosti.

7.2 Hodnocení účinnosti protipandemických opatření příslušníky Policie ČR

Stejně jako u respondentů z řad obyvatel okolí Valašských Klobouk, tak i u příslušníků Policie ČR širšího okolí Valašských Klobouk, autor zjišťoval hodnocení účinnosti jednotlivých protipandemických opatření.

Hodnocení bylo stejné, tedy na stupnici od 1 do 5, kdy číslo 1 bylo bráno jako účinné a číslo 5 jako neúčinné.

Respondenti z řad příslušníků Policie ČR měli možnost taktéž hodnotit 14 mimořádných opatření, které byly na základě stanovených kritérií vyhodnoceny jako účinné, neúčinné a neutrální. Hodnocení účinnosti je stejně jako u občanů popsáno pomocí tabulky nacházející se na další straně.

Tabulka 8 Hodnocení účinnosti protipandemických opatření příslušníky Policie ČR (autor)

	1	2	3	4	5
Uzavření školských zařízení	4 (22,2%)	9 (50%)	2 (11,1%)	1 (5,6%)	2 (11,1%)
Ochrana dýchacích cest	7 (38,9%)	7 (38,9%)	1 (5,6%)	1 (5,6%)	2 (11,1%)
Uzavření služeb, obchodů a maloobchodů	2 (11,1%)	2 (11,1%)	8 (44,4%)	3 (16,7%)	3 (16,7%)
Očkování	5 (27,8%)	8 (44,4%)	1 (5,6%)	3 (16,7%)	1 (5,6%)
Povinné testování (firmy, školy)	4 (22,2%)	7 (38,9%)	5 (27,8%)	1 (5,6%)	1 (5,6%)
Nañizená karanténa	8 (44,4%)	6 (33,3%)	2 (11,1%)	1 (5,6%)	1 (5,6%)
Zákaz nočního vycházení	0	2 (11,1%)	1 (5,6%)	5 (27,8%)	10 (55,6%)
Zákaz shromažďování	3 (16,7%)	3 (16,7%)	6 (33,3%)	3 (16,7%)	3 (16,7%)
Uzavření sportovišť a posiloven	0	3 (16,7%)	5 (27,8%)	2 (11,1%)	8 (44,4%)
Zákaz nebo omezení hromadných, kulturních a sportovních akcí	4 (22,2%)	4 (22,2%)	5 (27,8%)	2 (11,1%)	3 (16,7%)
Uzavření ubytovacích a stravovacích zařízení	1 (5,6%)	2 (11,1%)	8 (44,4%)	4 (22,2%)	3 (16,7%)
Uzavření hranic	1 (5,6%)	3 (16,7%)	4 (22,2%)	2 (11,1%)	8 (44,4%)
Uzavření okresů	1 (5,6%)	1 (5,6%)	3 (16,7%)	2 (11,1%)	11 (61,1%)
Prokázání bezinfekčnosti	3 (16,7%)	5 (27,8%)	2 (11,1%)	2 (11,1%)	6 (33,3%)

Pozn.: zelená – účinné opatření, šedá – neutrální, červená – neúčinné opatření

Tabulka č. 8 ukazuje hodnocení účinnosti protipandemických opatření příslušníky Policie ČR širšího okolí Valašských Klobouk. Autor bere kladné (zelená barva) hodnocení opatření jako účinné, negativní (červená barva) hodnocení opatření jako neúčinné.

Stejně jako obyvatelé, tak i příslušníci Policie ČR hodnotili uzavření školských zařízení, povinnost nošení ochrany dýchacích cest, očkování, povinné testování ve firmách a školách

a nařízenou povinnou karanténu při styku s nakaženou osobou kladně, tedy opatření jako účinné.

Neúčinné protipandemické opatření bylo pro policisty zákaz nočního vycházení, uzavření sportovišť a posiloven, uzavření hranic a zákaz cestování mezi okresy.

Prokázání bezinfekčnosti, zákaz shromažďování, zákaz nebo omezení hromadných, kulturních a sportovních akcí, uzavření ubytovacích a stravovacích zařízení příslušníci Policie ČR hodnotili neutrálně.

Jediným rozdílem mezi hodnocením obyvatel a policisty je v názoru na uzavření hranic, kdy obyvatelé toto opatření hodnotili neutrálně a policisté záporně (tedy jako neúčinné).

8 CHECKLIST ÚČINNOSTI PROTIPANDEMICKÝCH OPATŘENÍ

Checklist neboli kontrolní seznam je seznam úkolů, požadavků nebo kroků, které musí být splněny pro dosažení určitého cíle. Je to nástroj, který slouží k ověření provedení všech kroků a zda byly splněny všechny požadavky. Checklist zlepšuje kvalitu výstupu tím, že poskytuje kontrolní mechanismus pro sledování a ověřování dokončených úkolů (Apepm, 2023).

Obvykle se checklist skládá z řady kroků (otázek), které musí být provedeny v určitém pořadí. Otázka může být označena jako „splněno“ nebo „nesplněno“, v autorově případě je označení odpovědi splněno nahrazeno slovem „ano“ a nesplněno slovem „ne“. Odpověď je v závislosti na tom, zda byl úkol dokončen správně či nikoliv (Chapparo et al., 2019).

Otázky v seznamu jsou kladeny tak, aby na ně bylo možné odpovědět odpovědí „ano“ nebo „ne“. Autor odpovědi vyhodnocoval dle svého uvážení, ale kladl důraz i na výsledky dotazníkového šetření. Autor na základě checklistu pomocí metody vlastního hodnocení hodnotil účinnost mimořádných pandemických opatření v době pandemie Covidu-19. Dále hodnotil, zda byla v této době na základě opatření omezovaná některá základní lidská práva a svobody.

Tabulka 9 Kontrolní seznam účinnosti protiepidemických opatření (autor)

Kontrolní seznam - Check list analysis (CLA)	Odpověď	
1. Bylo uzavření školských zařízení účinným opatřením?	ANO	
- Byla omezena základní lidská práva a svobody?		NE
2. Byla povinnost nošení ochrany dýchacích cest účinným opatřením?	ANO	
- Byla omezena základní lidská práva a svobody?		NE
3. Bylo uzavření služeb, obchodů a maloobchodů účinným opatřením?		NE
- Byla omezena základní lidská práva a svobody?	ANO	
4. Bylo očkování na covid-19 účinným opatřením?	ANO	
- Byla omezena základní lidská práva a svobody?	ANO	
5. Bylo povinné testování ve firmách a školách účinným opatřením?	ANO	
- Byla omezena základní lidská práva a svobody?		NE
6. Byla nařízená karanténa účinným opatřením?	ANO	
- Byla omezena základní lidská práva a svobody?	ANO	
7. Byl zákaz nočního vycházení účinným opatřením?		NE
- Byla omezena základní lidská práva a svobody?	ANO	

Kontrolní seznam - Check list analysis (CLA)	Odpověď	
8. Byl zákaz shromažďování účinným opatřením?	ANO	
- Byla omezena základní lidská práva a svobody?	ANO	
9. Bylo uzavření sportovišť a posiloven účinným opatřením?		NE
- Byla omezena základní lidská práva a svobody?	ANO	
10. Byl zákaz hromadných, kulturních a sportovních akcí účinným opatřením?	ANO	
- Byla omezena základní lidská práva a svobody?	ANO	
11. Byl zákaz uzavření ubytovacích a stravovacích zařízení účinným opatřením?		NE
- Byla omezena základní lidská práva a svobody?	ANO	
12. Byl zákaz přeshraničního pohybu osob účinným opatřením?	ANO	
- Byla omezena základní lidská práva a svobody?	ANO	
13. Byl zákaz cestování mezi okresy účinným opatřením?		NE
- Byla omezena základní lidská práva a svobody?	ANO	
14. Bylo prokazování bezinfekčnosti účinným opatřením?	ANO	
- Byla omezena základní lidská práva a svobody?		NE

Z kontrolního seznamu (tabulka č. 9) je patrné, že ze 14 protipandemických opatření bylo podle autora 9 opatření účinných a 5 neúčinných. Dále se kontrolní seznam zabýval tím, zda tato mimořádná protipandemická opatření omezovala základní lidská práva a svobody. Autor se domnívá, že ze 14 protipandemických opatření celých 10 omezovalo některá základních lidských práva a svobody vypsanych v Listině základních práv a svobod. Kladné hodnocení znamená, že mimořádné opatření podle autora pomohlo k zastavení nebo zpomalení šíření viru, kdežto negativní hodnocení znamená, že mimořádné opatření bylo neúčinné a pandemické situaci nepomohlo.

Podle autora bylo uzavření školských zařízení účinným opatřením z toho důvodu, že žáci a studenti ve většině případů měli bezpříznakový nebo lehký průběh onemocnění, tudíž nešlo dobře rozpoznat nákazu. V případě, že by školy zavřené nebyly, by se nákaza mohla nekontrolovatelně šířit. V rámci tohoto opatření nedošlo k omezení žádného základního práva, jelikož vyučování se přesunulo na distanční formu výuky.

Co se týče opatření povinnosti nosit ochranu dýchacích cest, tak autor toto opatření vyhodnotil jako účinné, z toho důvodu, že ochrana dýchacích cest zabraňovala přenosu onemocnění, které se šíří kapénkami. U tohoto opatření nedošlo k žádným omezením základních práv a svobod. U některých osob se zdravotními postiženími mohlo dojít k omezení práva na zdraví, jelikož jim nošení roušek a respirátorů mohlo zhoršovat zdravotní stav, ale vláda ČR tímhle opatřením určitě vědomě nechtěla tuto skupinu ohrozit.

Povinnost uzavřít služby, obchody a maloobchody autor vyhodnotil, jako neúčinné opatření z toho důvodu, že toto opatření nemělo téměř žádný vliv na zamezení šíření pandemie, jelikož se ve službách, obchodech a maloobchodech kumulují malé množství lidí, a tudíž byla menší pravděpodobnost se onemocněním nakazit nebo nákazu dále šířit. Toto opatření zasahovalo do práv na podnikání a provozování jiné hospodářské činnosti. Na základě toho nemohli podnikatelé vykonávat svoji profesy a kompenzace, které dostávali od státu jim v některých případech dostatečně nepomohly. V některých případech museli podnikatelé své podnikání ukončit.

U očkování přichází na řadu mnoho otázek, zda mohlo toto opatření nějakým způsobem zasáhnout do základních práv a svobod obyvatelstva. Autor se přiklonil k možnosti, že ano. Příkladem může být právo na svobodu pohybu a pobytu, protože neočkovaní obyvatelé nemohli vycestovat do některých zahraničních států, ale také na práva zaměstnanců, protože se v některých případech stávalo, že neočkovaní zaměstnanci mohli být nedobrovolně propuštěni ze svého zaměstnání. Očkování bylo podle autora účinným opatřením, jelikož zpomalovalo průběh šíření pandemie.

Narízená karanténa byla vyhodnocena jako účinné opatření, ale také mohla velice zasahovat do práva na svobodu pohybu a pobytu, shromažďovacího práva, u některých občanů i na právo na podnikání a provozování jiné hospodářské činnosti. Narízená karanténa sice dosti zasahovala do základních práv a svobod obyvatel, kdy obyvatelé nemohli vycházet ze svých domácností, ale také zamezovala dalšímu šíření pandemie.

Zákaz nočního vycházení nebylo účinné opatření z důvodu, že nemělo téměř žádný vliv na zastavení šíření pandemie, protože v nočních hodinách, ve kterých bylo v době tohoto nařízení téměř všechno zavřené, málo obyvatel vycházelo mimo svůj domov. Zákaz nočního vycházení také zasahoval do práva na svobodu pohybu a pobytu, shromažďovacího práva, protože obyvatelé nesměli opustit okolí svého domova.

Vládní nařízení, které zakazovalo shromažďování, zasahovalo do práva na shromažďování. Obyvatelé se venku nesměli setkávat s určitým počtem osob, který v jednotlivých fázích pandemie nařizovala vláda. Zákaz shromažďování byl podle autora účinný, jelikož zakazoval kumulaci většího množství osob na jednom místě. Tudíž nemohlo docházet k rychlejšímu přenosu viru na více osob najednou.

Uzavření sportovišť a posiloven autor vyhodnotil jako opatření, které účinné nebylo z důvodu, že sportování pomáhá obyvatelům s jejich kondicí a celkovým zdravím. V době

pandemie bylo obyvatelstvo psychicky vyčerpáno, tudíž jim sportování mohlo přinést psychickou úlevu nebo uvolnění. Počet osob v posilovnách, či sportovištích šlo velice snadno korigovat, a tudíž zde nemuselo docházet ke styku mnoha osob najednou. Opatření zasahovalo do práv na podnikání a provozování jiné hospodářské činnosti.

Při zákazu hromadných, kulturních a sportovních akcí musel stát vyplácet podnikatelům, či provozovatelům kompenzace, tudíž i zde bylo omezeno právo na podnikání a provozování jiné hospodářské činnosti. Otázkou však zůstává, jakým způsobem mohlo toto opatření zasáhnout do práv a svobod obyčejných občanů, kteří žádné podnikání neprovozují. Příkladem může být určité omezení shromažďovacího práva, protože obyvatelé chodí na hromadné, sportovní, či kulturní akce i z důvodu, aby se setkali se svými známými, či potkávali nové známosti. Autor hodnotil tohle opatření jako účinné, jelikož na velkých hromadných, kulturních a sportovních akcích se kumuluje velké množství osob na jednom místě, tudíž by se jednoduše mohlo vytvořit ohnisko nákazy.

Opatření uzavření ubytovacích a stravovacích zařízení autor vyhodnotil jako neúčinné. Důvod může být hlavně ten, že stát opět musel vyplácet kompenzace podnikatelům, kterým se omezilo právo na podnikání a provozování jiné hospodářské činnosti. Kompenzace v mnoha případech nepokryly ani náklady na udržení těchto provozů, tudíž mnoho z nich muselo zavřít své podniky a plno občanů tím pádem ztratilo práci. Navíc uzavření těchto provozů nemělo příliš velký vliv na zastavení šíření pandemie z důvodu, že se například v ubytovacích zařízení z velké části ubytovávají rodiny, páry nebo malé množství kamarádů, a také zde nemohlo docházet ke styku mnoha osob. V restauraci šlo také nějakým způsobem omezit počet osob, aby se zde neselekávalo mnoho lidí.

Zákaz přeshraničního pohybu osob omezoval právo na svobodu pohybu a pobytu, protože obyvatelé nemohli vycestovávat do jiných zemí.

Mezi další opatření, které autor vyhodnotil jako neúčinné patřil zákaz vycestování mezi okresy. Důvodem takového hodnocení může být náročná kontrola dodržování od příslušníků bezpečnostních sborů, kteří museli stávat na hranicích okresů a kontrolovat příjezdějící nebo příchozí osoby, jestli mají oprávnění ke vstupu do jiného okresu. Tím pádem se mohla narušit kontrola jiných vydaných vládních opatření, které mohly lépe zabránit šíření pandemie. Toto opatření také nemělo dle názoru autora žádný vliv na zastavení šíření pandemie. Zákaz vycestování z okresu omezoval právo na svobodu pohybu a pobytu, ale i shromažďovací právo, protože obyvatelé se nemohli setkávat se svými známými, kteří bydleli mimo jejich okres.

9 HODNOCENÍ ÚČINNOSTI A NÁVRH VHODNĚJŠÍCH EPIDEMICKÝCH OPATŘENÍ

Kapitola se zabývá vyhodnocením účinnosti opatření, které vydávala vláda během pandemie COVID-19 a navržením vhodnějších variant těchto opatření. Vyhodnocení účinnosti a následné návrhy vhodnějších opatření budou prováděny na základě názorů autora a výsledků dotazníkového šetření veřejnosti, Policie ČR a kontrolního seznamu účinnosti protiepidemických opatření.

Uzavření školských zařízení

Hodnocení opatření: **účinné**

Důvodem účinnosti opatření je ten, že u dětí nedocházelo k téměř žádným vedlejším příznakům onemocnění, a tudíž se u nich mohla nákaza nekontrolovatelně šířit. Děti pak mohly v domácnosti nakazit ostatní členy rodiny, kteří by nákazu mohli šířit dále. Toto vládní opatření nezasahovalo do práv a svobod občanů, i když si někteří občané mohli myslet opak. Důvod proč toto opatření dle názoru autora nezasahovalo do práv a svobod obyvatel je ten, že dětem byla zajištěna výuka na dálku a děti si tím pádem mohly plnit povinnou školní docházku. Dotazovaní příslušníci policie i veřejnost u tohoto opatření taktéž uvedli, že bylo účinné.

Návrh vhodnějšího opatření: Autor navrhuje otevření základních a středních škol jednou týdně s tím, že by byl dětem zajištěn test na koronavirus, který by byl prováděn před školou. V případě negativního výsledku by byly připuštěny k výuce. V případě pozitivního výsledku by byly poslány domů a pozitivní výsledek by byl oznámen na příslušné hygienické stanici. Důvodem pro otevření škol pouze jednou týdně by byl ten, že některé děti se v distanční výuce příliš nesnažily nebo neměly adekvátní podmínky pro výuku na dálku, a tudíž vyučovanou látku nemusely správně pochopit. Právě v den otevření škol by mohly být děti adekvátně prozkoušeny nebo by jim byla vysvětlena látka, kterou díky distanční výuce nepochopily. U vysokých škol během semestru autor souhlasí s jejich uzavřením, protože vysokoškolští studenti by měli být samostatnější a v případě, že vyučovanou látku nepochopili, tak mohli buď požádat o konzultaci na dálku nebo se látku mohli doučit sami. Ale v případě zkuškového období autor navrhuje, aby studentům byl zajištěn test, který by byl prováděn před fakultou a v případě negativního výsledku by byli připuštěni ke zkoušce. Autor se domnívá, že zkoušení na dálku není příliš efektivní a studenti tím pádem mohli mít mezery ve znalostech.

Nošení ochrany dýchacích cest

Hodnocení opatření: **účinné**

Na stejném hodnocení se shodli také respondenti z řad veřejnosti i policie. Rozdíl ale vidí autor v povinnosti nosit ochranu dýchacích cest ve vnitřních prostorech, kterou obyvatelé i policisté z velké části dodržovali, a povinností nosit ochranu dýchacích cest ve vnějších prostorech, která nebyla obyvatelstvem i policisty příliš dodržovaná. Ve vnějších prostorech nošení ochrany dýchacích cest nemělo takovou účinnost jako ve vnitřních. I zde se autor domnívá, že toto opatření nezasahovalo do práv a svobod obyvatel.

Návrh vhodnějšího opatření: Autor navrhuje povinnost nosit ochranu dýchacích cest ve vnějších prostorech, kterou by nařídil pouze v případech hromadných akcí nebo při setkání více lidí, kde dochází ke styku většího množství osob najednou. Ve vnitřních prostorech by autor ponechal povinnost nosit ochranu dýchacích cest.

Uzavření služeb, obchodů a maloobchodů

Hodnocení opatření: **neúčinné**

Autor se přiklonil k názoru, že toto opatření je neúčinné, i když ho respondenti z řad obyvatel a příslušníků Policie ČR považovali za neutrální. Autor se domnívá, že toto opatření nemělo téměř žádný vliv na zamezení šíření pandemie z důvodu, že se ve službách, obchodech a maloobchodech kumuluje malé množství lidí, a tudíž byla menší pravděpodobnost se onemocněním nakazit nebo nákazu dále šířit. Toto opatření omezovalo právo na podnikání a provozování jiné hospodářské činnosti, jelikož podnikatelé nemohli mít otevřené své provozovny a kompenzace, které dostávali, stály stát velké finanční prostředky, které v žádném případě nebyly dostatečné.

Návrh vhodnějšího opatření: Autor navrhuje zavření pouze obchodních center a větších specializovaných obchodů nad 200 m², protože by zde mohlo dojít ke styku většího množství osob. Obchody, které zajišťovaly základní potřeby obyvatelstvu měly být podle autora určitě otevřené, což se také stalo.

Očkování

Hodnocení opatření: **účinné**

Hlavní důvod tohoto hodnocení je podle autora ten, že očkování sloužilo k ochraně rizikových skupin obyvatel, mezi které patří senioři a osoby se zdravotními komplikacemi. Očkování zařídilo, že se mnoho protipandemických opatření pozměnilo, či dokonce uvolnilo, a tudíž nemohlo docházet k omezování základních lidských práv a svobod. Autor se domnívá, že očkování mohlo omezit práva a svobody obyvatel, protože neočkované osoby musely dodržovat některá protipandemická opatření, která očkované obyvatelstvo dodržovat nemuselo. Příkladem může být omezení práva na svobodu pohybu a pobytu, kdy neočkovaní obyvatelé nemohli vycestovat bez potvrzení očkování do některých zahraničních států. Dalším příkladem může být omezení práva zaměstnancům, jelikož neočkovaní zaměstnanci v některých případech mohli být nedobrovolně propuštěni ze svého zaměstnání. Nutno podotknout, že do očkovací kampaně vláda vložila velké úsilí, ale také finanční prostředky.

Návrh vhodnějšího opatření: Autor zde navrhuje možnost nařízení povinného očkování, kromě osob, kterým by očkování mohlo způsobit zdravotní komplikace, tím pádem by dostaly výjimku, aby se očkovat nemusely. Pandemie by se na základě povinného očkování všech osob mohla dostat rychleji pod kontrolu a opatření by mohla být rychleji uvolňována, či zrušena, a stát by tím pádem mohl ušetřit finanční prostředky na výdej kompenzací podnikatelům a nákupu zdravotních prostředků.

Povinné testování

Hodnocení opatření: **účinné**

Stejného názoru jsou i respondenti z řad obyvatel a příslušníků Policie ČR. Důvodem kladného hodnocení je fakt, že povinné testování mohlo zjistit ohniska nákazy, tím pádem byl boj s onemocněním účinnější. Opatření zjistilo onemocněné osoby, které poslalo do nařízené karantény, aby se nemoc nemohla dále šířit. Toto opatření zjednodušilo navrácení žáků a studentů do školních lavic. Dle názoru autora toto opatření nezasahovalo do práv a svobod obyvatelstva.

Návrh vhodnějšího opatření: Autor žádný návrh na pozměnění nebo úpravu tohoto opatření nemá.

Nařízená karanténa

Hodnocení opatření: **účinné**

Stejného názoru jsou také občané a příslušníci Policie ČR. Důvod hodnocení autora je ten, že nařízená karanténa měla velký vliv na zamezení šíření pandemie z důvodu izolace nemocných nebo podezřelých osob, u kterých se mohla či nemusela nákaza projevit v následujících dnech. Povinnou karanténu také ve většině případů dodržovali jak občané, tak i policisté. Nařízená karanténa zasahovala do práva na svobodu pohybu a pobytu, shromažďovacího práva, u některých občanů i na právo na podnikání a provozování jiné hospodářské činnosti.

Návrh vhodnějšího opatření: Autor navrhuje, aby jedinci, kteří přišli do kontaktu s nakaženou osobou a byl u nich proveden negativní test, tak byli umístěni do karantény na poloviční dobu, co osoby nakažené, ale pouze v případě, že by se u nich po dobu, co jsou v karanténě neprojevíly příznaky nákazy. Poslední den karantény by jim byl znovu proveden test a pokud by byl opět negativní, tak by mohli být z karantény propuštěni. Autor souhlasí, že doba, po kterou museli být obyvatelé v karanténě byla v průběhu pandemie správně upravovaná.

Zákaz nočního vycházení

Hodnocení opatření: **neúčinné**

Neúčinné bylo toto opatření i pro obyvatele a policisty. Opatření nemělo žádný vliv na zastavení šíření pandemie, jelikož v nočních hodinách bylo na základě jiných vydaných opatření (uzavření hospod, diskoték) téměř všechno zavřené, tudíž obyvatelé neměli možnost kde vycházet mimo svůj domov, tudíž toto opatření bylo relativně dosti dodržované občany i policisty, jak uvedli v dotazníku. Zákaz nočního vycházení omezoval svobodu pohybu a pobytu osob, dále taktéž shromažďovací právo.

Návrh vhodnějšího opatření: Autor by doporučil toto opatření úplně zrušit nebo vůbec nevydat, protože dle názoru autora docházelo v nočních hodinách k menšímu kontaktu osob a opatření nemělo žádný vliv na zastavení šíření pandemie. Společně se zákazem hromadných, kulturních a sportovních akcí zákaz nočního vycházení nedával smysl, jelikož lidé neměli důvod proč vycházet večer ven, kromě venčení psů, které bylo v rámci tohoto zákazu povoleno.

Zákaz shromažďování

Hodnocení opatření: **účinné**

Respondenti z řad obyvatelstva a Policie ČR hodnotili toto opatření jako neutrální, ale autor se přiklonil k názoru, že opatření bylo v boji proti pandemii účinné. Do zákazu shromažďování patří i omezení počtu osob na veřejnosti, které se upravovalo v průběhu pandemie. Větší část respondentů obyvatel a Policie ČR zákaz shromažďování a omezení počtu osob částečně nebo po celou dobu dodržovala. Zákaz shromažďování omezoval právo na svobodu pobytu a pohybu osob, jelikož obyvatelům tento zákaz zakazoval rodinné akce, oslavy a večírky.

Návrh vhodnějšího opatření: Autor u takového opatření žádný návrh na pozměnění, či úpravu nemá.

Uzavření sportovišť a posiloven

Hodnocení opatření: **neúčinné**

Opatření bylo neúčinné i pro obyvatele a příslušníky Policie ČR. Důvodem tohoto hodnocení je podle autora ten fakt, že sportování pomáhá obyvatelům s jejich kondicí a celkovým zdravím. V době pandemie bylo také obyvatelstvo velice psychicky vyčerpáno, tudíž jim sportování mohlo přinést jakousi psychickou úlevu. Počet osob v posilovnách, či sportovištích šel velice snadno korigovat, a tudíž zde nemuselo docházet ke styku mnoha osob najednou. Toto opatření mohlo také zasahovat do práv některých občanů na podnikání a provozování jiné hospodářské činnosti, tím pádem musel stát zase vyplácet kompenzace, aby sportoviště a posilovny mohly po uvolnění opatření zase otevřít.

Návrh vhodnějšího opatření: Autor navrhuje od začátku pandemie vstup do posiloven a sportovišť s negativním testem, který by byl proveden v den návštěvy zařízení, ale současně osobám, kterým nebyla nařízena karanténa.

Zákaz hromadných, kulturních a sportovních akcí

Hodnocení opatření: **účinné**

Autor práce se přiklonil ke kladnému hodnocení tohoto opatření, i když respondenti z řad obyvatel a příslušníků Policie ČR hodnotili v dotazníkovém šetření tohle opatření jako neutrální. Na hromadných, kulturních a sportovních akcích se setkává velké množství lidí, které nejde v takovém velkém měřítku adekvátně kontrolovat, zda nemají příznaky onemocnění. Při styku většího množství osob na malém prostoru by mohlo dojít k rychlejšímu šíření onemocnění. Toto opatření zasahovalo do práva na podnikání a provozování jiné hospodářské činnosti, ale i do práva shromažďovacího.

Návrh vhodnějšího opatření: Autor zde návrh na změnu opatření nemá, protože Vláda ČR správně v průběhu pandemie upravovala počet osob navštěvující tyto akce a dále umožňovala konání těchto akcí při prokázání bezinfekčnosti.

Uzavření ubytovacích a stravovacích zařízení

Hodnocení opatření: **neúčinné**

Dotazovaní obyvatelé i policisté hodnotili toto opatření jako neutrální, ale autor se rozhodl pro záporné hodnocení. Důvod takového hodnocení je ten, že uvedené opatření nemělo dle názoru autora téměř žádný vliv na zastavení šíření pandemie, protože v ubytovacích zařízeních se ubytovávaly převážně rodiny s dětmi, páry nebo malá partie kamarádů či pracovníků. Dalším důvodem záporného hodnocení je ten, že stát musel vyplácet kompenzace podnikatelům, které v mnoha případech nestačily. Toto opatření omezovalo právo na podnikání a provozování hospodářské činnosti.

Návrh vhodnějšího opatření: Autor navrhuje ubytování maximálně 4 osob najednou v jednom pokoji. Osoby by se musely prokázat negativním testem, který by musely absolvovat každý den pobytu. Provozovatelé ubytovacích zařízení by museli zajistit testování ubytovaných. Dále autor navrhuje omezení, nikoliv úplný zákaz stravovacích zařízení. Omezení by se týkalo omezení počtu osob, které by se hodnotilo podle počtu stolů, které se nachází ve stravovacím zařízení a u jednoho stolu by mohly sedět maximálně 2 osoby. Vstup do stravovacího zařízení by byl na základě prokázání negativního testu provedeného v den návštěvy.

Uzavření hranic

Hodnocení opatření: **účinné**

Jiný názor na toto opatření mají příslušníci Policie ČR, kteří hodnotili tohle opatření jako neúčinné. Obyvatelstvo okolí Valašských Klobouk hodnotilo toto opatření neutrálně. Autor se pro kladné hodnocení rozhodl z toho důvodu, že příchozí osoby z cizích států nemohly šířit nákazu v ČR. Dalším důvodem kladného hodnocení je ten, že osoby, které by na nějaký čas opustily území ČR, by se mohly v cizích zemích snadněji nakazit a nákazu pak při návratu šířit. Toto opatření také obyvatelé i policisté z velké části dodržovali. Uzavření hranic omezovalo právo na svobodu pohybu a pobytu.

Návrh vhodnějšího opatření: Autor nemá žádný návrh na úpravu nebo změnu tohoto opatření.

Uzavření okresů

Hodnocení opatření: **neúčinné**

Stejného názoru jsou i obyvatelé a policisté. Autor hodnotil negativně toto opatření z důvodu, že mohla být obtížná kontrola dodržování tohoto opatření od příslušníků bezpečnostních sborů, kteří museli stávat na hranicích okresů a kontrolovat příjezdějící nebo příchozí osoby, jestli mají oprávnění ke vstupu do jiného okresu. Tím pádem se mohla narušit kontrola jiných vydaných vládních opatření, které mohly lépe zabránit šíření pandemie. Toto opatření nemělo dle názoru autora žádný vliv na zastavení šíření pandemie. Dotazovaní z řad veřejnosti toto opatření dodržovali z větší části alespoň částečně a policisté příliš toto opatření nedodržovali. Uzavření okresů omezovalo právo na svobodu pohybu a pobytu, ale i shromažďovací právo.

Návrh vhodnějšího opatření: Autor by doporučil toto opatření úplně zrušit nebo vůbec nevydat, protože dle jeho názoru toto opatření nemělo žádný vliv na zastavení šíření pandemie.

Prokázání bezinfekčnosti

Hodnocení opatření: **účinné**

Vládní opatření, které nařizovalo obyvatelům při vstupu například do restaurací, divadel, kin atd. prokázání bezinfekčnosti, bylo autorem vyhodnoceno jako opatření, které bylo účinné, i když respondenti z řad obyvatelstva i policie hodnotili toto opatření jako neutrální. Kladné hodnocení autor zvolil z důvodu, že prokázání bezinfekčnosti uvolňovala některá vládní opatření a obyvatelé se tím pádem mohli nějakým způsobem navrátit k životu, který měli před vypuknutím pandemie. Prokázání bezinfekčnosti dle názoru autora neomezovala základní práva a svobody obyvatel.

Návrh vhodnějšího opatření: Autor nemá žádný návrh na úpravu nebo změnu tohoto opatření.

ZÁVĚR

Diplomová práce se zabývala analýzou a hodnocením účinnosti mimořádných opatření, která omezovala základní lidská práva a svobody. Krizová opatření byla vydávána Vládou ČR v době nouzového stavu ČR vyvolaného pandemií koronaviru SARS-CoV2 způsobující onemocnění COVID-19 s cílem zastavení nebo zpomalení šíření tohoto viru. Cílem práce bylo na základě rešerše literatury vytvořit pojmový aparát týkající se problematiky krizového řízení a popsat způsoby omezení lidských práv a svobod v období krizových stavů. Dalším cílem práce bylo vyhodnotit účinnost mimořádných opatření, které zasahovaly do základních lidských práv a svobod v době nouzového stavu způsobeného pandemií koronaviru. Vyhodnocení účinnosti mimořádných opatření bylo provedeno pomocí metody dotazníkového šetření, kde výzkumný soubor tvořili obyvatelé okolí Valašských Klobouk a příslušníci Policie ČR širšího okolí Valašských Klobouk. Dotazníkového šetření se celkově zúčastnilo 633 občanů a 18 policistů. Výsledky šetření autor poté zpracoval pomocí deskriptivní statistiky doplněné o grafické zpracování v podobě tabulek a grafů. V neposlední řadě autor, na základě metody vlastního hodnocení v podobě kontrolního seznamu doplněného o poznatky kvantitativní výzkumné metody dotazníkového šetření, navrhl vhodnější varianty řešení omezování lidských práv a svobod v době nouzového stavu pandemie koronaviru.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že policisté porušování pandemických opatření občany nepokutovali, pouze je napomínali nebo neřešili. Většině občanům mimořádná opatření zkomplikovala osobní život.

Autor v práci vyhodnotil, že uzavření školských zařízení, nošení ochrany dýchacích cest, očkování, povinné testování ve firmách a školách, nařízená povinná karanténa, zákaz shromažďování osob, zákaz hromadných, kulturních a sportovních akcí, uzavření hranic a prokázání bezinfekčnosti byla opatření účinná a mohla pozitivně dopomoci v boji s pandemií Covidu-19.

Uzavření služeb, obchodů a maloobchodů, zákaz nočního vycházení, uzavření sportovišť a posiloven, uzavření ubytovacích a stravovacích zařízení a uzavření okresů hodnotil autor jako opatření neúčinná, tudíž dle jeho názoru neměla tato opatření žádný vliv na zastavení šíření pandemie a zbytečně mohla omezovat lidská práva a svobody.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ANTUŠÁK, Emil, 2009. *Krizový management: hrozby - krize - příležitosti*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 9788073574888.

BARTOŇ, Michal et al., 2016. *Základní práva*. Praha: Leges. Student (Leges). ISBN 9788075021281.

BÍLKOVÁ, Veronika, 2014. *Boj proti terorismu z pohledu ochrany lidských práv*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. Monografie (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-513-5.

BLAŽEK, Ladislav, 2011. *Management: organizování, rozhodování, ovlivňování*. Praha: Grada. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3275-6.

ČESKO, 2020. Usnesení vlády č. 194/2020 Sb., Vyhlášení nouzového stavu. In: *Portál Vláda ČR*. [online]. [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://1url.cz/2rxWr>

ČESKO, 2020. Usnesení vlády č. 199/2020 Sb., Krizové opatření o zákazu pořádání kulturních, sportovních a dalších akcí s účastí nad 30 osob, stravovací služby. In: *Portál Vláda ČR*. [online]. [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://1url.cz/2rxWr>

ČESKO, 2020. Usnesení vlády č. 201/2020 Sb., Krizové opatření o zákazu školní docházky na základních, středních i vysokých školách, vzdělávacích a volnočasových aktivit ve školství. In: *Portál Vláda ČR*. [online]. [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://1url.cz/2rxWr>

ČESKO, 2020. Usnesení vlády č. 211/2020 Sb., Krizové opatření o zákazu maloobchodního prodeje a služeb. In: *Portál Vláda ČR*. [online]. [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://1url.cz/2rxWr>

ČESKO, 2020. Usnesení vlády č. 203/2020 Sb., Krizové opatření o zákazu vstupu cizinců a výjezdu občanů České republiky do zahraničí. In: *Portál Vláda ČR*. [online]. [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://1url.cz/2rxWr>

ČESKO, 2020. Usnesení vlády č. 215/2020 Sb., Krizové opatření o zákazu volného pohybu osob. In: *Portál Vláda ČR*. [online]. [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://1url.cz/2rxWr>

ČESKO, 2020. Usnesení vlády č. 247/2020 Sb., Krizové opatření o používání ochranných prostředků dýchacích cest a omezení pohybu pendlerů. In: *Portál Vláda ČR*. [online]. [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://1url.cz/2rxWr>

ČESKO, 2020. Usnesení vlády č. 334/2020 Sb., Krizové opatření o prodloužení zákazu vstupu na území České republiky a povinné čtrnáctidenní karanténě pro všechny kdo vstoupí na naše území. In: *Portál Vláda ČR*. [online]. [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://1url.cz/2rxWr>

ČESKO, 2020. Usnesení vlády č. 1102/2020 Sb., Krizové opatření o zákazu volného pohybu osob. In: *Portál Vláda ČR*. [online]. [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://1url.cz/2rxWr>

ČESKO, 2020. Usnesení vlády č. 1257/2020 Sb., Návrh zákona o distribuci léčivých přípravků obsahujících očkovací látky pro očkování proti onemocnění COVID-19, o náhradě újmy způsobené očkováním osobám a o změně zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Portál Vláda ČR*. [online]. [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://1url.cz/2rxWr>

ČESKO, 2021. Usnesení vlády č. 242/2021 Sb., Mimořádná opatření Ministerstva zdravotnictví (Celá znění nařízení MZd o antigenním testování obyvatel, samotestování zaměstnanců, povinném testování ve firmách a povinnosti poskytovatelů k hlášení do Národního dispečinku očkování). In: *Portál Vláda ČR*. [online]. [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://1url.cz/7rxW1>

ČESKO, 2021. Usnesení vlády č. 245/2021 Sb., měna mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví k nařizování karantény a izolace (Celé znění nařízení MZd). In: *Portál Vláda ČR*. [online]. [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://1url.cz/7rxW1>

ČESKO, 2021. Usnesení vlády č. 299/2021 Sb., Krizové opatření o omezení volného pohybu. In: *Portál Vláda ČR*. [online]. [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://1url.cz/7rxW1>

ČESKO, 2021. Usnesení vlády č. 375/2021 Sb., Mimořádná opatření Ministerstva zdravotnictví: změna mimořádného opatření o omezení shromažďování. In: *Portál Vláda ČR*. [online]. [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://1url.cz/7rxW1>

ČESKO, 2021. Usnesení vlády č. 606/2021 Sb., Mimořádná opatření Ministerstva zdravotnictví: změna mimořádných opatření, v nichž se stanoví očkování jako výjimka z některých povinností. In: *Portál Vláda ČR*. [online]. [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://1url.cz/7rxW1>

ČESKO, 2000. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému. In: *Sbírka zákonů ČR* [online]. [cit. 22.04.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239?citace=1>

ČESKO, 2000. Zákon č. 240/2000 Sb., Krizový zákon. In: *Sbírka zákonů ČR* [online]. [cit. 22.04.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240?citace=1>

DONNELLY, Jack, 2013. *Universal Human Rights in Theory and Practice*. New York: Cornell University Press. 336 s. ISBN 978-0-8014-5095-2.

FLIKSCHUH, Katrin, 2007. *Freedom: contemporary liberal perspectives*. Cambridge: Polity Press. Key concepts. ISBN 978-0-7456-2437-2.

GAVORA, Peter, 2015. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Masarykova univerzita. Středisko pro pomoc studentům se specifickými nároky. ISBN:978-80-7315-185-0.

GERLOCH, Aleš a Jan KYSELA, 2013. *20 let Ústavy České republiky: ohlédnutí zpět a pohled vpřed*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-448-0.

GERLOCH, Aleš, 2017. *Teorie práva*. 7. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 9788073806521.

HAIG, Brian D, 2018. *The philosophy of quantitative methods*. New York: Oxford University Press. ISBN 978-0-19-022205-5.

HÁLEK, Vítězslav, 2008. *Krizový management: teorie a praxe*. Bratislava: DonauMedia, 322 s. ISBN 9788089364008.

HOLEC, Tomáš, 2021. *Ochrana obyvatel a krizové řízení: praktický průvodce a rádce úředníka*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. ISBN 978-80-7616-100-9.

HUSSEINI, Faisal, 2021. *Listina základních práv a svobod: komentář*. V Praze: C.H. Beck. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-812-2.

CHAPARRO, Alex et al., 2019. *Checklists: A Review of Their Origins, Benefits, and Current Uses as a Cognitive Aid in Medicine*. *Ergonomics in Design: The Quarterly of Human Factors Applications* [online]. 27(2), 21-26 [cit. 2023-04-22]. ISSN 1064-8046. Dostupné z: [doi:10.1177/1064804618819181](https://doi.org/10.1177/1064804618819181)

Checklist, what is it and why use it?, 2023. APEPM [online]. [cit. 20.04.2023]. Dostupné z: <http://apepm.co.uk/checklist-what-is-it-and-why-use-it/>

JANKŮ, Martin, 2022. *Základy práva pro posluchače neprávnických fakult.* 7., přepracované a doplněné vydání. V Praze: C.H. Beck. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-875-7.

KALNICKÝ, Juraj, Martin MALČÍK a Michal UHLAŘ, 2012. *Obecný management.* Ostrava: Repronis. ISBN 9788073293055.

KALNICKÝ, Juraj, 2019. *Obecný management a personální řízení: Distanční studijní text.* Slezská univerzita v Opavě. 124 s.

KLÍMA, Karel, 2005. *Komentář k Ústavě a Listině.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 80-86898-44-X.

KRAUS, Jiří, 2005. *Nový akademický slovník cizích slov A-Ž.* Praha: Academia. ISBN 80-200-1351-2.

Krizový management pro cestovní ruch a event marketing, [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2007. [cit. 2023-04-22]. Ke stažení: http://www.mmr.cz/getmedia/41ba2252-97a1-4616-961e-b22f4c804ee4/getfile11_1.pdf

Krizový stav, 2023. Ministerstvo vnitra ČR [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/krizovy-stav.aspx>

KROUPA, Miroslav a Milan ŘÍHA, 2006. *Ochrana obyvatelstva.* Praha: Armex. ISBN 978-80-86795-33-1.

KÜHN, Zdeněk, 2022. *Listina základních práv a svobod: velký komentář.* Praha: Leges. Komentátor. ISBN 978-80-7502-609-5.

NOLČ, Jiří, 2005. *Ústava České republiky s úvodním komentářem.* Brno: CP Books. Právní předpisy v platném znění (Computer Press). ISBN 80-251-0362-5.

MAN, Vlastislav a Karel SCHELLE, 2013. *Základy ústavního práva.* 6., dopl. a aktualiz. vyd. Ostrava: Key Publishing. Právo (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-190-0.

NOVÁK, Jaromír, 2014. *Krizové řízení.* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN isbn978-80-244-426-93.

NOVÁKOVÁ, Zdenka, 2014. *Základy teorie práva.* Olomouc: Agentura Gevak. ISBN 978-80-86768-87-8.

OSINA, Petr, 2013. *Teorie práva.* Praha: Leges. Student (Leges). ISBN 9788087576656.

PEŘAN, David, Patrik Christian CMOREJ a Marcel NESVADBA, 2020. *Dušnost v prvním kontaktu*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-1682-9

PROCHÁZKOVÁ, Dana, 2006. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Police history. ISBN 8086477355.

RABADÁN, Raúl, 2020. *Understanding Coronavirus*. Cambridge: Cambridge University Press. 120 s. ISBN 978-1-108-82671-6.

REBOUL, Anne, 2017. The specificity of the human conceptual apparatus. In: REBOUL, Anne. *Cognition and Communication in the Evolution of Language* [online]. Oxford University Press, s. 59-114 [cit. 2023-04-22]. ISBN 9780198747314. Dostupné z: doi:10.1093/acprof:oso/9780198747314.003.0003

ROBBINS, Stephen P. a Mary K. COULTER, 2021. *Management*. 15th ed. Harlow, England: Pearson. ISBN 978-1-292-34088-3.

ROSICKÁ, Zdena, 2007. *Krizové řízení a ochrana obyvatelstva: učebnice*. Brno: Rašínova vysoká škola. ISBN 978-80-87001-07-3.

SLÁDEČEK, Vladimír, 2016. *Ústava České republiky: komentář*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-590-9.

Strategie očkování proti COVID-19 v České republice. [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2020. [cit. 20.04.2023]. 35 s. Dostupné ke stažení: https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/2021/01/Strategie_ockovani_proti_covid_19_aktual_22122020.pdf

Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu. odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality, [online]. Praha: Ministerstvo Vnitřní ČR, 2016. [cit. 2023-04-22]. Ke stažení dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-rizeni-a-planovani-obrany-statu.aspx>

VANÍČEK, Jiří, 2017. *Krizový zákon: komentář*. Praha: Wolters Kluwer. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-787-5.

VARVAŘOVSKÝ, Pavel, 2009. *Základy práva: o právu, státě a moci*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: ASPI. ISBN 978-80-7357-407-9.

VILÁŠEK, Josef, 2009. *Krizové řízení*. V Praze: Karolinum. ISBN 978-80-246-172-37.

WINTR, Jan, 2020. *Principy českého ústavního práva*. 5. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. Vysokoškolské učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-822-8.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

atd.	a tak dále
č.	číslo
čl.	článek
ČR	Česká republika
hl. m.	hlavní město
IZS	Integrovaný záchranný systém
LZPS	Listina základních práv a svobod
n	absolutní četnost
např.	například
Obr.	obrázek
odst.	odstavec
OSN	Organizace spojených národů
p	relativní četnost
písm.	písmeno
§	paragraf
Sb.	sbírky
tzv.	takzvaně
WHO	Světová zdravotnická organizace

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek: 1 Hodnocení dodržování krizového opatření povinné karantény (autor).....	53
Obrázek: 2 Hodnocení protiepidemického opatření nošení ochrany dýchacích cest ve vnitřních a vnějších prostorách (autor)	54
Obrázek: 3 Hodnocení dodržování pobytu v počtu dvou osob na veřejnosti (autor)	56
Obrázek: 4 Hodnocení dodržování zákazu přeshraničního pohybu osob občany (autor) ...	57
Obrázek: 5 Dodržování zákazu cestování mezi okresy občany v době pandemie covidu-19 (autor).....	58
Obrázek: 6 Hodnocení dodržování protiepidemických opatření příslušníky Policie ČR v době pandemie covidu-19 (autor)	59
Obrázek: 7 Hodnocení chování občanů při vyžadování dodržování vládních opatření (autor)	61
Obrázek: 8 Výsledek případného porušení některého z vydaných opatření občanů	63
Obrázek: 9 Možné komplikace způsobené mimořádnými opatřeními (autor)	64

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Pohlaví občanů a příslušníků Policie ČR (autor).....	52
Tabulka 2 Dodržování zákazu nočního vycházení v době pandemie (autor).....	54
Tabulka 3 Zákaz shromažďování na veřejnosti v době pandemie covidu-19 (autor).....	55
Tabulka 4 Hodnocení činnosti policistů při porušování vládních opatření občany (autor)	60
Tabulka 5 Hodnocení počtu policistů v době pandemie covidu-19 (autor).....	61
Tabulka 6 Tabulka osob očkovaných (autor)	64
Tabulka 7 Hodnocení účinnosti protipandemických opatření obyvateli (autor)	67
Tabulka 8 Hodnocení účinnosti protipandemických opatření příslušníky Policie ČR (autor)	68
Tabulka 9 Kontrolní seznam účinnosti protiepidemických opatření (autor)	70

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Dotazník účinnosti mimořádných opatření občany Valašských Klobouk

Příloha 2: Dotazník účinnosti mimořádných opatření příslušníky Policie ČR

PŘÍLOHA 1: DOTAZNÍK ÚČINNOSTI MIMOŘÁDNÝCH OPATŘENÍ OBČANY VALAŠSKÝCH KLOBOUK

Účinnost mimořádných opatření v době nouzového stavu ČR občany Valašských Klobouk

Dobrý den,

jmenuji se Vojtěch Fojtů a jsem studentem magisterského oboru Bezpečnost společnosti na Fakultě logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati v Uherském Hradišti.

Rád bych Vás tímto požádal o vyplnění krátkého dotazníku pro praktickou část méj diplomové práce na téma "Možnosti omezení práv a svobod v době mimořádných stavů." Otázky jsou zaměřené na účinnost opatření, které vydávala Vláda ČR v době pandemie koronaviru.

Dotazník je zcela anonymní, výsledky budou sloužit pouze pro účely diplomové práce. Vyplnění Vám zabere maximálně 5 - 10 minut.

Pokud máte ve svém okolí někoho, kdo by byl dotazník ochotný také vyplnit, byl bych moc rád za jeho rozšíření.

Vyplnění dotazníkového šetření bude možné do 10.4.2022 do 23:59.

Mockrát děkuji za Vaši ochotu a čas.

Bc. Vojtěch Fojtů

* Označuje povinnou otázku

1. 1. Pohlaví? *

Označte jen jednu elipsu.

Muž

Žena

2. 2. Dodržoval/a jste v době pandemie COVID-19 nařízenou karanténu? *

Označte jen jednu elipsu.

Po celou dobu

Částečně dodržoval

Nedodržoval

3. 3. Dodržel/a jste v době nařízení zákaz nočního vycházení v rámci pandemie COVID-19? *

Označte jen jednu elipsu.

- Po celou dobu
 Částečně dodržel
- Nedodržel

4. 4. Dodržel/a jste v době nařízení zákaz přeshraničního pohybu osob? *

Označte jen jednu elipsu.

- Po celou dobu
 Částečně dodržel
- Nedodržel
 Zákaz přeshraničního pohybu jsem neřešil

5. 5. Dodržel/a jste v době nařízení povinnost nošení ochrany dýchacích cest (rouška, šátek, respirátor) ve vnitřních prostorech (nemocnice, obchody, služby atd.)? *

Označte jen jednu elipsu.

- Po celou dobu
 Částečně dodržel
- Nedodržel

6. 6. Dodržel/a jste v době nařízení povinnost nošení ochrany dýchacích cest (rouška, šátek, respirátor) ve vnějších prostorech (ulice, parky, náměstí atd.)? *

Označte jen jednu elipsu.

- Po celou dobu
 Částečně dodržel
- Nedodržel

7. 7. Dodržel/a jste v době nařízení povinné rozestupy mezi osobami? *

Označte jen jednu elipsu.

- Po celou dobu
 Částečně dodržel
 Nedodržel

8. 8. Dodržel/a jste zákaz shromažďování v době nařízení (oslavy, párty, venkovní akce)? *

Označte jen jednu elipsu.

- Po celou dobu
 Částečně dodržel
 Nedodržel

9. 9. Dodržel/a jste v době nařízení zákaz pití alkoholu na veřejnosti? *

Označte jen jednu elipsu.

- Po celou dobu
 Částečně dodržel
 Nedodržel

10. 10. Dodržel/a jste v době nařízení na veřejnosti omezení počtu osob? *

Označte jen jednu elipsu.

- Po celou dobu
 Částečně dodržel
 Nedodržel

11. 11. Dodržel/a jste v době nařízení zákaz vycestování z okresu vašeho bydliště? *

Označte jen jednu elipsu.

- Po celou dobu
 Částečně dodržel
 Nedodržel

12. 12. Byl/a jste v případě porušení některého z vydaných nařízení pokutován/a nebo napomínán/a? *

Označte jen jednu elipsu.

- Pouze napomínán
 Pokutován
 Nebyl
 Nic jsem neporušil

13. 13. Byl/a jste nucen/a kvůli vydaným nařízením podstoupit očkování (práce, sport, kultura)? *

Označte jen jednu elipsu.

- Ano
 Ne

14. 14. Zkomplikovala Vám výše uvedená opatření? *

Označte jen jednu elipsu.

- Osobní život
 Profesní život
 Žádné komplikace jsem neměl/a
 Jiné: _____

15. 15. Jak hodnotíte opatření, která byla vydána nařízením vlády, proti šíření ^{*} koronaviru v době pandemie COVID-19? (ohodnoť na stupnici od 1 do 5ti, kdy 1 - účinné, 5 - neúčinné)

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	1	2	3	4	5
Uzavření škol	☐	☐	☐	☐	☐
Nošení ochrany dýchacích cest	☐	☐	☐	☐	☐
Uzavření služeb, obchodů a maloobchodů	☐	☐	☐	☐	☐
Očkování	☐	☐	☐	☐	☐
Povinné testování (firmy, školy)	☐	☐	☐	☐	☐
Povinná karanténa	☐	☐	☐	☐	☐
Zákaz nočního vycházení	☐	☐	☐	☐	☐
Zákaz shromažďování	☐	☐	☐	☐	☐
Uzavření sportovišť a posiloven	☐	☐	☐	☐	☐
Zákaz nebo omezení hromadných, kulturních a sportovních akcí	☐	☐	☐	☐	☐
Uzavření ubytovacích a stravovacích zařízení	☐	☐	☐	☐	☐
Uzavření hranic	☐	☐	☐	☐	☐

Uzavření
okresů

Prokázání
bezinfekčnosti

Obsah není vytvořen ani schválen Googlem.

Google Formuláře

PŘÍLOHA 2: DOTAZNÍK ÚČINNOSTI MIMOŘÁDNÝCH OPATŘENÍ PŘÍSLUŠNÍKY POLICIE ČR

Postoje na účinnost omezení práv a svobod pohledem Policie ČR v době pandemie COVID-19

Vážení policisté,

jmenuji se Vojtěch Fojtů a jsem studentem magisterského oboru Bezpečnost společnosti na Fakultě logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati v Uherském Hradišti.

Rád bych Vás tímto požádal o vyplnění krátkého dotazníku pro praktickou část méj diplomové práce na téma "Možnosti omezení práv a svobod v době mimořádných stavů." Otázky jsou zaměřené na účinnost opatření, které vydávala Vláda ČR v době pandemie koronaviru.

Dotazník je zcela anonymní, výsledky budou sloužit pouze pro účely diplomové práce. Vyplnění Vám zabere maximálně 5 - 10 minut.

Mockrát děkuji za Vaši ochotu a čas.

Bc. Vojtěch Fojtů

* Označuje povinnou otázku

1. 1. Při porušování vládních opatření proti šíření COVID-19 jste občany? *

Označte jen jednu elipsu.

- Pokutoval
 Napomínal
 Neřešil (nechal být)

2. 2. Setkal/a jste se s odporem občanů, když jste od nich vyžadoval/a dodržování * vládních opatření proti šíření COVID-19?

Označte jen jednu elipsu.

- Pořád
 Často
 Zřídka
 Neseťkal

3. 3. Byl dostačující počet policistů pro kontrolu dodržování vládních opatření proti šíření COVID-19? *

Označte jen jednu elipsu.

Ano

Ne

4. 4. Byl/a jste nucen/a podstoupit povinné očkování, pro výkon služby? *

Označte jen jednu elipsu.

Ano

Ne

5. 5. Které vládní opatření jste mimo službu dodržoval/a? (zaškrtněte, které jste dodržoval/a) *

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- Nařízená karanténa
- Zákaz nočního vycházení
- Zákaz přeshraničního pohybu osob
- Povinnost nošení ochrany dýchacích cest ve vnitřních prostorech
- Povinnost nošení ochrany dýchacích cest ve vnějších prostorech
- Povinné rozestupy
- Zákaz shromažďování
- Zákaz pití alkoholu na veřejnosti
- Omezení počtu osob
- Zákaz vycestování z okresu bydliště

6. Jak hodnotíte opatření, která byla vydána nařízením vlády, proti šíření *
 koronaviru v době pandemie COVID-19? (ohodnoť na stupnici od 1 do 5ti, kdy 1
 - účinné, 5 - neúčinné)

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	1	2	3	4	5
Uzavření škol	☐	☐	☐	☐	☐
Nošení ochrany dýchacích cest	☐	☐	☐	☐	☐
Uzavření služeb, obchodů a maloobchodů	☐	☐	☐	☐	☐
Očkování	☐	☐	☐	☐	☐
Povinné testování (firmy, školy)	☐	☐	☐	☐	☐
Povinná karanténa	☐	☐	☐	☐	☐
Zákaz nočního vycházení	☐	☐	☐	☐	☐
Zákaz shromažďování	☐	☐	☐	☐	☐
Uzavření sportovišť a posiloven	☐	☐	☐	☐	☐
Zákaz nebo omezení hromadných, kulturních a sportovních akcí	☐	☐	☐	☐	☐
Uzavření ubytovacích a stravovacích zařízení	☐	☐	☐	☐	☐
Uzavření hranic	☐	☐	☐	☐	☐

**Uzavření
okresů**

**Prokázání
bezinfekčnosti**

Obsah není vytvořen ani schválen Googlem.

Google Formuláře